

Hind 23 krooni

HIA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

Positivel:

Rihanna

Korn

Mäleta mälu

Näpu-äpud

Kogu tõde
muusträstast

Lihavõtetest

Rotiluule

Maa värvid

Sõber
Veltzi
rokikool

<http://kommikas.kalev.ee/heelaps/>

Pildi tegi Kirke

* * *

Märts on kui piiga, kes käre ja tujukas:
 alles ta lombivees laevukest ujutas,
 pea kohal taevas, mis pilviselt hall -
 nüüd aga uisud on jälle tal all!
 Oi seda märtsi - kord ujub, kord uisutab,
 näib, et ei oskagi elada tuisuta...
 Samas on taevas nii sinavalt kärts!
 Võta või jäta - eks märts ole märts!

Leelo Tungal

www.lastekas.ee

EESTI
LASTEVAHVAAMATUKOGU

lk 21

Kaanepilt: Võistluselt "Maa värvid". Kristina Kirmjõe, Maardu Kunstide Kool

- 3 Anne Daniela Rodgersi, Maria Ritteri, Lisanna Marki luulet
- 4 Meie mina-sõbralik Eva Koff
- 6 Kunstikonkursilt "Maa värvid"
- 7 Vastseliina, Muuga ja Lasnamäe koolilaste loomingut
- 8 Tiit Kändleri mälujutt
- 10 Marilyn Jürjo kriminull
- 12 Märtsi-viktoriin
- 13 Naeru-uss
- 14 Oma sulega: Janika Ojamäe
- 15 Mustkunstnik Ande
- 16 Kilingi-Nõmme kirjalaste rotiluule
- 17 Mati Naruski oravajutt
18. Mis uudist?
- 19 Peep Veedla muusträstast
- 20 Kehra kirjalaste Eesti-lood
- 21 Poster 1. Rihanna
- 22 Poster 2. Korn
- 25 Kirjanurk
- 26 Ole terve!
- 27 Ilmar Trulli ristsõna
- 28 Lihavõttejuttu Eesti Rahva Muuseumist
- 30 Osavnäpp: Lully Gustavsoni näpu-äpud
- 31 Hanna Ingrid Nurme värsse, Anna-Liisa Uuetoa unejutt
- 32 Ethel-Brigita Ernis UFO-lugu
- 33 Loe! Loe! Loe! Ja kirjuta ka!
- 34 Barbindus
- 35 Reet Mängel-Juuse koomiks
- 36 Salme Reegi jutuvõistluselt: Steve Astok, Margo Jaanimägi
- 37 Anneli Orgusaare teatrikuu-lugu
- 38 Steni võistluselt
- 39 Järjehoidja
- 40 Tiina Kiilaspea sünnipäevalaul
- 41 Pop: Rihanna. Korn
- 42 Sõber Veltzi rokokool: Armstrong
- 44 Lego

Väljaandja: Mittetulundusühing "Hea Laps"

Harju 1, 10146 Tallinn Tel. 631 44 28

Hea.Laps@mail.ee

Trükk: Reusner

Ajakiri Hea Laps ilmub kord kuus

Toimetaja Leelo Tungal, leelo@healaps.ee**Levijuht** Britta Korzets, britta@healaps.ee**Kujundaja** Vivika Kalt, vivika@healaps.ee

Hea Laps ja paps

Mulle meeldib Hea Laps,
ja mul on lahe paps.
Temaga ma koos loen seda,
huvitab see ka teda.

Temaga saab palju nalja,
sest joome väga palju kalja.
Temata mul oleks igav,
temal väga hea süda.

Maria Ritter
Pärnumaalt

Anne Daniela Rodgers

Une-Mati mure

Une-Matil, oh mis kole!
uneliiva kotis pole!
Tal pooleli jäi unetuur,
sest liivakotis auk on suur.

Ta lapse poole oli teel,
jäid viimsed meetrid minna veel.
Paistis sihtmärk taamal juba,
ees vaid isa-ema tuba...
Kuid äkki kott jäi naela taha
ning kogu liiv seal voolas maha.
Nüüd ümber tolle huiniku
magavad kõik sunnikud,
aga liiva adressaat –
see käestlibisenud saak –
ei saa üldse kinni silmi,
vaid hilja öhtul vaatab filmi.

Une-Matil nägu mossis,
voodiserval istub kõssis.
Mõtleb seal ta, kuidas peaks
tehtud viga muutma heaks.
Kui teil tuleb hea idee,
saatke temale siis see:
unemati@mail.ee

Eesti talv

Talv on käes, kuid must on maa.
Liugu lasta me ei saa.
Möödub päev ja lisaks tund,
õues ikka pole lund.
Miks see sügis läinud pole?
Talve oodata on kole.
Tuleks külma, maa saaks valge,
kelgutades puna palge.
Tule, talv, sa ära maga,
varsti kevad ukse taga!

Lisanna Mark
J. Westholmi Gümnaasiumi 5. a klassist

Pildi tegi Kirke

Täname
Kultuuriministeeriumi,
Kultuurkapitali ja
Hasartmängumaksufondi

**Suur aitäh Haridus- ja
Teadusministeeriumile,
kes tellis ajakirja 585-le koolile!**

Meie mina- sõbralik

Eva Koff

Eva ja
Indrek Koff
koos laste
Joonase ja
Mariaga

■ Lemmikraamat lapsepõlves?

Raamatud on mulle olnud ja on ka praegu väga-väga tähtsad. Nende sees on ju elamused, armsaks sõbraks saanud tegelased ja lohutud, kui oled mõnikord kurb. Neis on terve kuhi häid asju! Pole üht ja ainukest lemmikraamatut, on terve suur ja kirju maailm, mida ilma raamatuteta poleks olemas. Päris väiksena rõõmustasin koos Ellen Niidu loodud maalriga selle üle, et maailm sai värviliseks, natuke suuremana elasin koos daami vangistuses oleva Sammalhabemega üle kõik vintsutused ja alandused ning kartsin koos Krabatiga öid saladuslikus veskis... Ei kujutagi ette, et neid tundeid ja tegelasi mu elus poleks!

■ Lemmiktund koolis?

Kui mainida ühtainukest koolitundi, siis on selleks kindlasti eesti keel ja kirjandus. Kirjandite kirjutamine oli vist kogu kooliajal ainuke ülesanne, mida tegin päriselt südamega. Teistes tundides sai laiskus minust ikka vahel (ja kooliaja edenedes üha sagedamini!) võitu. Aga kirjutamises oli juba lapsena mingi eriline võlu. Kodukirjandi kallal olin mõnikord keskkooli ajal nõus isegi kella kahe-kolmeni öösel nokitsema...

■ Kõige ebameeldivam tund?

Need käsitöötunnid, kus pidi õmblema. Kõige hullema mälestuse on jätnud igasugused proovilapid, näiteks tasku õmblemine riidelapile, mis hiljem vihikusse kleebiti. Seda pidi tegema kindlate, väga ebamugavate reeglite järgi ja mulle näis, et maailmas ei saa olla midagi igavamamat... Samas oli päris vahva õmmelda kummivärvliga suveseelikut – sellel olid ainult sirded õmblused ja värvilise seeliku sai suvel selga panna, seda ei pidanud vihikusse kleepima!

■ Kas Sul on eeskujusid või lemmikkangelasi?

Eeskujuks on mulle kõik need vanemad inimesed, kes on elanud pika ja huvitava elu, saanud tunda nii rõõme kui raskusi, aga oskavad sellegipoolest näha maailma ilusa paigana ja elu võimalusena, mis on meile kõigile kingitud, mitte müüdnud.

■ Kas oled saanud kahte? Missuguses õppeaines?

Ikka! Esimene, nagu ka suurem osa järgmistest kahtedest, oli matemaatikas. Need olid need võrratused, kuhu tuli kirjutada märk „suurem“ või „väiksem“. Mul läksid need noole moodi märgid peas segamini ja tulemuseks oli suur punane kaks 1.

klassi töövihikus. See punane krõnks seal oli päris hirmus, hakkasin isegi igaks juhuks suure hääleaga nutma, kui seda emale näitasin. Emal ei olnud aga minu suureks üllatuseks üldse kurb ega kuri!

■ Kelleks tahtsid saada?

Tahtsin saada ettekandjaks ja näitlejaks. Mäletan, et käisime emaga Kadrioru kohvikus praeguse Piri tee ääres. Ettekandjad olid nii ilusad ja peened oma puust kandikutega! Ja kui nägin teatris „Peeter Paani“ etendust, kus näitlejad tõmmati kõiega kõrgele lae alla lendama, siis olin kindel, et tahan ka sellist ametit pidada, mis annab tiivad!

■ Sinu ilusaim päev lapsepõlves?

Üks Suur Suvepäev – juulikuus, maasikate küpsemise ajal, vanaema juures Viljandis. Neid päevi oli lapsepõlve jooksul palju, aga neist võib tagantjärele mõelda ka kui Ühestainsast Ilusaimast Päevast. Roheline aed, suured mahlased maasikad otse peenralt, päikesekuul liiv Viljandi rannas, mõnus jahe järvevesi...

■ Kas Mina-lugusid kirjutad veel ja kas need kunagi ka raamatuna ilmuvad?

„Mina lood“ raadiole on tänaseks kõik kirjutatud. Aga Mina-raamatu mõte on mul ammu ja ootab vaid täideviimist. Algus on juba arvutis kirjas. Ja unistus on ka kõige vahvamatest Mina-lugudest koosneva heliplaadi väljaandmine.

■ Kas teed peale kirjutamise veel mingit tööd?

Viimased 7 aastat olen lisaks kirjutamisele ka prantsuse keele õpetaja olnud. Kuus aastat töötasin Rocca al Mare koolis õpetajana, nüüd annan Vanalinna Hariduskollegiumis õhtuseid prantsuse keele tunde gümnaasiumi-õpilastele ja täiskasvanutele. Olen prantsuse keelest tõlkinud ka lühijutte ja ühe raamatu, teine raamat on praegu pooleli.

■ Kas Sul lapsi on ja mis on nende nimed?

Mul on kaks last – peagi 10-aastaseks saav Maria ja 7-aastane Joonas. Ja iial ei või teada, võib-olla on neid üsna pea juba rohkem!

Eva Koff ARMASTUSE RAVI

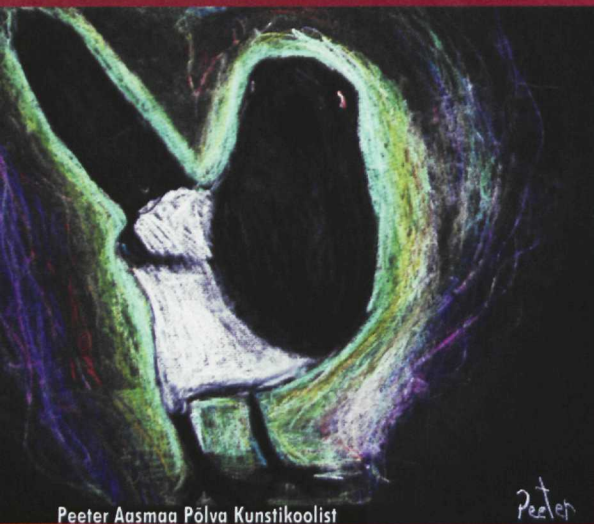
MINA (rahulikult, olukorraga peaaegu leppinult, aga veidi väsinult): Tere. Tead, ma olen armastusest täitsa tüdinud. Armastus-armastus-armastus... Kui see nii väsitav on, siis ma ei taha elu sees ise kedagi armastama hakata, mitte elu sees. Ja tead, mis on kõige tobedam? Ma ei saanudki täitsa kindlalt teada, kas mu armastuse ravi selle Sina tõmmisega mõjus! Või ei mõjunudki. Sina ütles küll, et üks kahest tõmmisest, kas see palderjani oma või see melissi-nurmenuku peaks Sohville ikka mõjuma. Ma segasin kaks tõmmist kokku – see tuli mul eriti kange! (Paus.) Aga äkki ma seda tegingi valesi, et ma segasin kaks tõmmist kokku? Äkki sellepärast juhtuski Sohviga hoopis see uus asi? (Paus.) Ma räägin sulle ära, kuidas see kõik juhtus.

Ma jõudsin täna nii vara kooli, ma tahtsin ju näha, mis näoga Sohvi klassi astub. Ta jäi veel natuke hiljaks – ise täiesti tavalise näoga! Aga kui ta pinki istus, siis ta pilgutas mulle silma: ma sain kohe aru, et ta ikka ei ole tavalise näoga. Tal oli hullult kaval nägu ees... Ma kirjutasin paberi peale – „Vahetunnis räägid, eks?“ Ta kirjutas vastu – „Jah, lahe!“ Siis meil hakkas etteütlus, me ei saanud enam kirjutada, isegi sosistada ei saanud. Kui tund ära lõppes, siis me jooksime kohe nurga taha. Ma ütlesin: „Noh!“ Ma arvasin, et nüüd Sohvi räägib mulle, et ta läks koju ja siis ta tundis, et nagu oleks temaga imeline asi juhtunud – ta ei armastagi enam Oliveri! Ta on uuesti Mina parim sõber Sohvi – hästi hea ja aitab alati ja... Aga Sohvi! Tead, mis tema hoopis mulle rääkima hakkas? Ta ütles, et ta mõtles kodus ringi. Et tegelikult ta ei armastagi enam Oliveri! Et tegelikult ta otsustas kodus, et hakkab armastama hoopis ühte teist poissi neljandast! Kelle nimi on Kaspar, keda hüütakse Kassuks... Et hommikul, kui ta kooli hilines, siis ta pörkas koolimaja ukse peal Kassuga kokku, et Kassu ka hilines ja ta sai kohe aru, et ta otsustas kodus õigesti – ta hakkab armastama hoopis Kassut! (Pingeline paus, Mina ahmib peaaegu õhku, jutustamine on teda üles kütnud...) Ma ei tea, kuidas see Sohvi aru ei saa, et sedasi kogu aeg armastada on tobe? Ise ta ei tunnugi neid – Oliveri ei tundnud, ja seda Kassut ta ka ei tunne. Ainult kuulis, kuidas üks Kassu klassi poiss hüüdis teda: Kassu! Ja kõik. (Paus, siis vaiksel.)

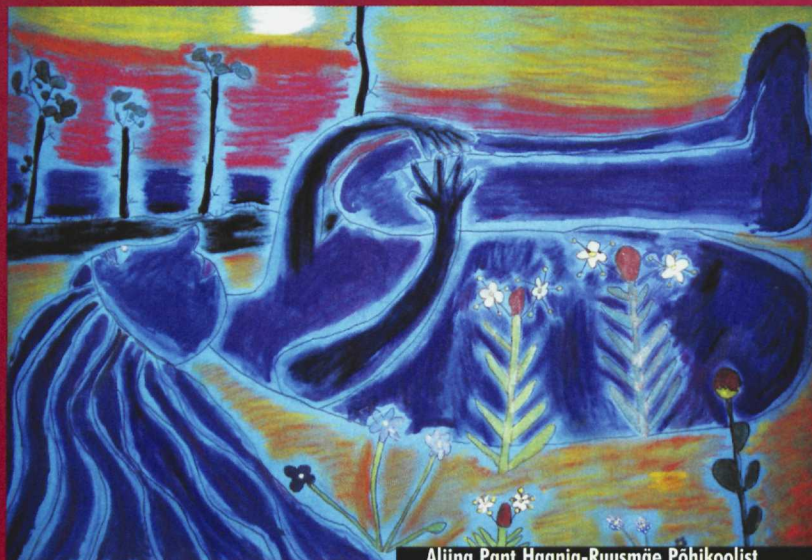
Aga äkki tõesti juhtus see kõik selle pärast, et ma segasin kaks tõmmist kokku? Ma pean Sina käest küsima, äkki neid tõmmiseid ei tohigi kokku segada, vaid peab eraldi sisse andma? Aga Sina ju ütles, et ma pean mõlemat proovima. Ja kõhus need tõmmised oleks ju ikkagi segamini läinud... (Mõtleb hetke.) Igal juhul ma loodan, et mina ei hakka kedagi armastama enne, kui ma olen juba täiesti vana, vähemalt umbes kakskümmend viis. Siis ma võib-olla vähemalt tunnen seda, keda ma armastan. Saan taga juttu rääkida, ei pea teda luurama. Ainult võõraid inimesi armastama, nagu Sohvi!

(Katkend Mina-lugudest.)

Peeter Aasmaa Põlva Kunstikoolist

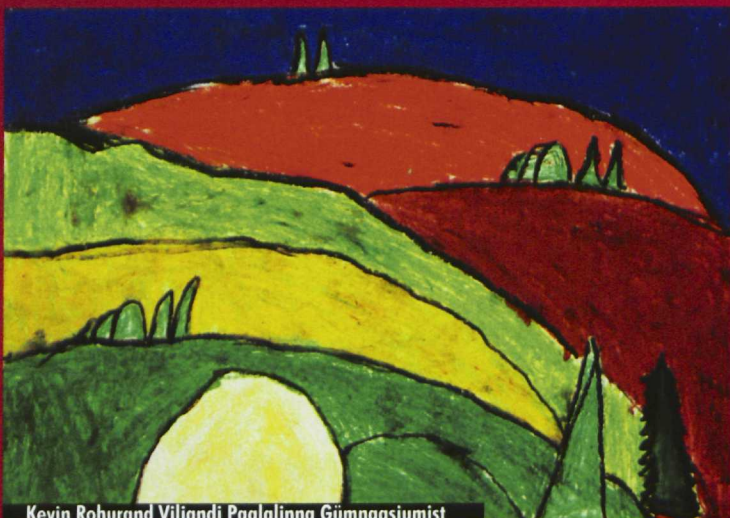
Aliina Pant Haanja-Ruusmäe Põhikoolist

Kadri-Ann Freiberg Jõhvi Kunstikoolist

Valeria Kesküla Maardu Gümnaasiumist

Kevin Rohurand Viljandi Paalalinna Gümnaasiumist

Maa on rõõmsavärviline!

Rahvusvahelise konkursi "Maa värvid" saavutas 2007. aastal rekordi: osalejate arv kasvas kahekordseks. Zürii (kunstnikud Olev Subbi, Nikolai Kormašov, Vjatseslav Semerikov, Ando Kesküla ja Eesti Kunstimuuseumi kunstiteadlane Mai Levin) on nüüdseks laureaadid ja auhinnasaajad välja valinud.

2007. aasta konkursil osales lisaks Eesti lastele noori kunstnikke Bulgaariast, Valgevenest, Venemaalt, Taanist, Kasahstanist, Leedust, USAst ja Jaapanist. 1. märtsil toimus Tallinna Ülikooli peahoone aulas võitjate autasustamine ja maalinäituse pidulik avamine.

Eesti noortest kunstnikest tunnustati 2007. aastal võitjateks 105 konkursil osalenut, veidi vähem auhinnasaajaid on teistest riikidest. Auhinnatu- te ja nende juhendajate nimed ei mahuks meie leheküljele ära, nii et soovitame neid uurida konkursi koduleheküljelt: www.maavarvid.ee Samast võib leida veel hulgaliselt nii meie kui muude maade laste maalide reproduksioone – üks rõõmsam kui teine!

Kool

Ilmas olemas on kool,
sest selge olema ju peab,
mis on veerand ning mis pool!
Vahel pisut viltu veab,
kuid ema selle korda seab.

Vahel toimub ikka ju ka
mõni lahe klassiõhtu.
Tähtis koht on koolis aula –
õps seal hüüab: "Laula, laula!"

Tähtsad on ka õppetarbed:
joonlud, sirkel, vihik, paber.
Seinal passib väike tabel.
Koristama peab ka vahel...

Oi, nüüd tulemas on söök:
kartul, kaste, kamajook.
Pärast seda vahin maha:
palju seekord toiduraha?

Päeva lõpus, kui on öö,
tuleb meelde kodutöö...

Kristiina Kiidma
Vastseliina Gümnaasiumist

Kui õpetajat koolis poleks...

Kui õpetajat koolis poleks,
siis kõik lapsed kurvad oleks.
Ta meile kodutööid annab
ja rasket käekotti kannab.
Meil on suur koolimaja –
igaühel seda vaja!
Mu sõbradki on kõik ju seal,
nendest ma ei lahkuks eal!

Koolis õpetajad head,
vahel paitavad ka pead.
Õppeaineid on meil palju.
Mõni laps teeb vahel nalju.
Koolikott on vahel raske.
Kooli ukseid lahti laske!

Jane Soesoo
Vastseliina Gümnaasiumist

Kristel Saar Kristiine Lasteaed Alakoolist

Sööbik ja Pisik

Sööbik väike mehike,
Pisik tema vennake.
Pisik, ta vaikselt palli lööb,
Sööbik hoopis kommi sööb.
Juba pidu poole peal,
kui äkki,
hambahari seal!
Kui Jussi hammas valutab,
siis Pisik hammast loksutab.
Nad kodu teevad hammastesse,
mis kuuluvad veel tervetesse.

Karmen Markov
Lasnamäe Üldgümnaasiumist

Koolipinkide seiklus

Elasid kord kolm koolipinki. Neil oli kehv elu, sest lapsed sodisid ja lõhkusid neid sageli. Pingid otsustasid rändama minna.

Nad läksid läbi külade ja linnade, kuni lõpuks leidsid puusepatöökoja. Nad kõndisid kogu töötoa läbi, aga ei leidnud meistrimeest. Külarahvas rääkis, et kuri troll oli külas käinud ja tislere ära viinud. Pingid pidasid isekeskis nõu ning otsustasid puuseppa päästma minna.

Tee läbi tumeda metsa oli pikk ja õudne. Lõpuks jõudsid nad trolli koopa juurde. Kuid troll magas ja lauad pidid temast mööda hiilima. Lõpuks jõudsid pingid ühte süngesse kambrisse, kus töötaski vaene puusepp. Lauad kutsusid teda endaga kaasa, aga tislerele oli jala külge pandud raske raudpomm ning ta ei suutnud põgeneda.

Lauad pidasid jälle isekeskis aru ja seejärel võttis üks nendest mehe enda selga ning koos hiiliti välja. Troll oli aga vahepeal üles ärganud ja märkas neid. Ta hakkas karjuma ja jooksis koolilaudadele järele. Need tormasid kiiresti minema ning peitsid end ühe puu taha. Troll ei märganud neid ja tormas üha edasi. Nii pääsesidki lauad koos puusepaga trolli käest.

Tisler tegi lauad korda ja viis nad ühte väikesesse sõbralikku kooli, kus neid paremini hoiti ning kus nad elasid rõõmsalt oma elu lõpuni.

Tristan Veskiilt
Muuga Põhikooli 6. klassist

Tiit Kändler, teaduskirjanik

Mäletada on raske ilma unustamata

Kunagi kirjutas luuletaja Juhan Liiv, et kes minevikku ei mäleta, see elab tulevikuta. Nüüd võib aga, toetudes uutele teadusandmetele, väita, et kes mäletab kogu minevikku, sel on raske elada olevikus ja tulevikus ei pruugi ta eladagi.

Unustamine on kole lugu küll, kui seda juhtub väga sageli. Kuid kui inimene ei suuda üldse unustada, siis pole ta elu ka kuigi lihtne.

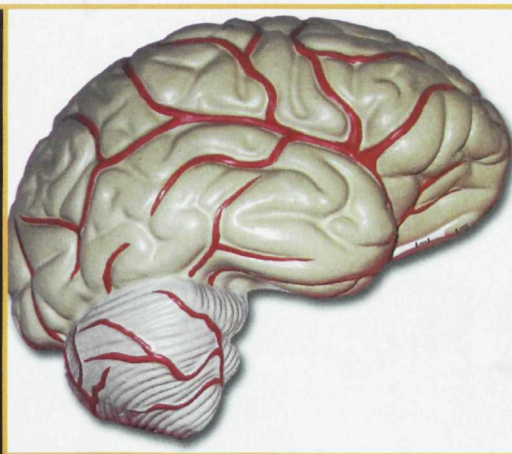
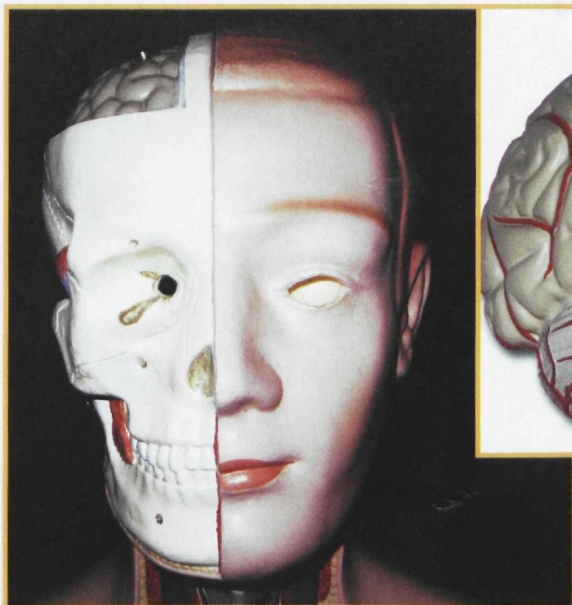
Millal te midagi unustasite? Helistada sõbrale, kui lubasite. Koristada tuba, kui sellest oli jutt. Mõne koolis tarviliku raamatu või märkmiku koju. Võis siis koguni ei leidnud kusagilt üles korteri või maja võtmeid. Oma võimlemisriietest kõnelemata.

Pole õige see, et unustavad vaid eakad inimesed. Unustavad ka lapsed – ja väikesed lapsed veel eriti.

Kui palju saab unustada

Üllatav see on, kuid võib üsna kindlalt väita, et üks keskmine inimene kaotab igal aastal kuu või enamgi, et tasa teha asju ja teadmisi, mille nad on unustanud. Nii et peaaegu küm-nendik elust läheb meil selleks, et tasa teha meie mälu auke.

See väide ei ole võetud niisama kusagilt turult. Ameerika mälu-uurija Michael Anderson üritas määrata unustamise hinda. Ta laskis oma üliõpilastel pidada unustamispäevikuid, kuhu märgiti näiteks aeg, mis kulus kadunud autovõtme otsimisele või siis raamatu leidmisele riulist võis siis mingite asjade meenutamisele, mis kuidagi meelde tulla ei tahtnud. Olete ju isegi kogenud, et vahel, kui teilt midagi küsitakse, siis mäletate, et te seda kindla peale teate. Kuid ei mäleta, kuidas seda teadmist üles leida. Mälu-uurija Anderson jõudis lõpuks järeldusele, et igal aastal jahmerdavad inimesed kuu või enamgi, et kompenseerida asju ja teadmisi, mis nad on unustanud.

all, et ei suutnud midagi unustada. Ta mäletas oma elu iga seika, ent ei suutnud seejuures vahet teha ebaolulise ja olulise vahel. Talle oli kõik võrdselt tähtis. See, mida ta eales oli lugenud – olgu siis ka juturaamatutest –, või see, mis oli temaga tõeliselt juhtunud.

Selliseid inimesi pole ainult kirjanduses.

Californias elav AJ all

tuntud naine mäletab detailselt oma elu peaaegu iga päeva. Ta võib öelda täpselt, mida tema ise ja ta ümbruskond tegi näiteks 1983. aasta 16. jaanuaril. Tema jaoks on aastatel, aasta- aegadel ja päevadel oma värvid. Tema pole ainus. Era- kordse mäluuga inimesi on teada nõnda palju, et tavaline inimene nende hulka mäletadagi ei saa.

Samas elab ka selliseid inimesi, kes ei mäleta midagi, mis toimus kasvõi poole minuti eest. Nemad elavad mitte minevi- kus või tulevikus, vaid igaveses olevikus. Need pole sugugi õnnetus inimesed kui teised – kui neid vaid aidatakse. Tavaliselt on mälukaotus tekkinud ajuvigastuse võis siis mõne ajuhaiguse tulemusena.

Justkui seda kartes on inimene viimastel aastasadel panustanud välisele mälu. **Enne arvuteid, enne raamatuid sõltus inimese mälu tema ellu jäämine.** Peter Ravennast, kuulus Itaalia 15. sajandi jurist, mäletas peast Piiblit ja 200 Cicero kõnet ja 1000 Ovidiuse värssi. “Kui ma lahkun oma maalt palverännakule, et külastada Itaalia linnu, võin tõsimeeli öelda, et kannan kõike, mis mul on, endaga kaasas,” kirjutas ta. Ta kasutas raamatute meeles pidamiseks Kreeka poeedi Simonidese leiutatud nippi. Kui suudate muuta kõik, mida tahate mäletada, selgeteks kujunditeks, piltideks – ja seejärel korrastate need pildid mingis ajuruumis, mälu palees, siis muutuvad mälestused kergesti tajutavateks.

Me ei kujuta endale ettegi, mida tähendas elu enne trükikunsti. Kui olid vaid mõned käsitsi kirjutatud raamatud ja polnud kusagilt peale oma mälu asju järele vaadata. Haridus tuli jätta mällu. Praegu tundub olevat nõnda lihtne kõik internetist või halvemal juhul raamatutest üles otsida. Kuid pea iga arvutikasutaja on kogunud, mida tähendab, kui kõvaketas kinni jookseb. Isegi mobiiltelefonis olevate andmete kaota- mine lööb meid mõneks ajaks rivist välja.

Inimese aju on sada miljardit ajurakku. Kujutage vaid ette – see on viisteist korda rohkem, kui elab inimesi maakeral. Igaüks neist rakkudest võib luua kuni kümme tuhat ühendust teiste ajurakkudega. Mis tähendab, et nende rakkude vaheliste võimalike seoste arv on kuni tuhat triljonit, mis omakorda tähendab et **inimese aju on põhimõtteliselt võimeline meelde jätma niisama palju kui kümme tuhat personaalarvutit või läpakat.** Kui me midagi ei unustaks, poleks arvuteid vajagi. Või siiski. Neid vajame ikka, et meile tuleks meelde, kui palju me tegelikult mäletame.

“ Me ei kujuta endale ettegi, mida tähendas elu enne trükikunsti. Kui olid vaid mõned käsitsi kirjutatud raamatud ja polnud kusagilt peale oma mälu asju järele vaadata. Haridus tuli jätta mällu. ”

Hea veel, kui teate, kust leida need teadmised, mille olete unustanud. Millisest raamatust, interneti leheküljelt või oma märkmikust. Mälu-uurija Endel Tulving, kes elab Kanadas ja on üks kuulsamaid praegu elavaid eesti soost teadlasi maailmas, on juhtinud tähelepanu sellele, et üks asi on **meelde jätmine**, teine aga **mälu ammumine**. Teil võib küll meeles olla, et olete seda või teist inimest kusagil näinud – aga kus ja millal ja mis on tema nimi? Te võite küll olla oma mälusse talletanud, et kaks astmes kolm on kaheksa, kuid kuidas seda üles leida? Või kuidas tuleb siiski see ime, et äkitselt teate: Jüriöö ülestõus algas 1343. aastal? Igast sündmusest ja faktist jääb aiju mälujälj. Teine asi on mälu ammumine, mälujälje kättesaamine. Primitiivselt võiks öelda, et see on nagu raamatukogus. Kuigi teate, et teil on see või teine raamat, ei pruugi te seda oma riulilt üldsegi niisama lihtsalt üles leida.

Mäletamine ja teadmine on olemuslikult erinevad asjad. Koer teab, et selle ja selle põõsa all on kont. Kuid seda ta ei mäleta, et ta ise selle koni sinna peitis, kui samal ajal mööda tänavad politseiauto sireeni huilates mööda sõitis.

Inimesed, kes ei unusta

Argentina kirjanik Jorge Luis Borges kirjeldas ühes oma lühijutus meest, kes kannatas mitte mälukaotuse all, vaid selle

Musta mantliga mees

Merilin Jürjo

Algus veebruarinumbris

Pilt: Kairit Krikk

Politseisireenide unnates kiirustati hotelli Luxus suunas. Lara mõtles samal ajal kogu loo läbi, leides lõpuks siiski kinnitust, et Birgit ei saanud olla Viktoria tapja. Ja tema kinnitust kinnitati veelgi, kui Karl nagu muuseas lausus: „Tead, Lara, Birgiti relvas olevad kuulid ei kattu sellega, millega Viktoria maha lasti. See tähendab, et Birgiti püstol ei saanud olla mõrvarelv.“

Lara noogutas. „Ma juba mõistsin. Õige mõrvar on veel vabaduses...“ tõdes ta, vaadates hetkeks Karli poole, ning viis siis pilgu tagasi ette, keerates auto hotelli sissesõidu teele.

Kui Lara, Karl ja Jason hotelliomaniku juhatusel hotellituppa jõudsid, oli nende ees võigas vaatepilt. Nende ees lamas kaks laipa. Esimesele – vanemale hotellitöötajale – oli nuga rindu löödud. Teine aga – noor, blond ja imekaunis naine – oli tapetud püstoliga, seekord otse südamesse.

„Seekord siis topeltmõrv...“ lausus Jason, astudes üle esimese laiba teise surnukeha poole. „Carolyna Luron,“ teatas Jason, kui oli leidnud laualt noore naise rahakotti koos dokumentidega.

„Ja teine on... Marion Helgas, hotellitöötaja,“ lisis Karl, vaadates enda ees olevat laipa.

„Need kaks mõrva on kohe kindlasti seotud Viktoria Salande mõrvaga...“ lausus Lara, suundudes samuti Carolyna surnukeha juurde ning silmitsedes noort naist.

„Kahtlane... nii Carolyna kui ka Viktoria olid blondid. Kas see mõrvar vihkab blonde või?“ Jason viis pilgu Larale. „Hea küsimus, kuid mingi seos on siin kindlasti...“ lausus Jason, viies Laralt pilgu tagasi mõrvatule.

Lara aga ei asunud mõrvatuid uurima, vaid vaatas toas ringi. Tema pilk jäi pidama ehetekarbil, mis oli lahti ja tühi. „Seekord on peale topeltmõrva veel röövõrv. Ehted on varastatud,“ lausus Lara, pöördudes tagasi mõrvatute juurde. „Kes seekord mõrvast teatas?“ küsis ta, vaadates ringi.

„Üks vanem naine, kes oli kuulnud laskmist ja selle peale oma toast välja tulnud. Samal hetkel nägi ta ka musta mantliga mõrvarit lahkumas,“ vastas hotelli omanik, kes kõik see aeg oli toimuvat vaikides pealt vaadanud. Selle informatsiooni peale vaatasid kõik omaniku poole. „Mitu minutit tagasi see oli?“ küsis Lara. „Ümber kümme, või nii...“ vastati talle.

„Ja kuhu poole ta jooksis?“ jätkas Lara küsimist. „Loomaia...“ Seepeale hüppasid aga Jason ja Karl püsti, tormates Lara järel uksest välja. „Miks te varem ei öelnud?“ jõudis Karl enne

lahkumist küsida, mille peale hotelli omanik nõutult talle lihtsalt järele vaatas.

Lara, Jason ja Karl jooksid oma autode juurde, ja kihutasid siis loomaia poole, kaks politseimasinat sabas. Nad ei jõudnud veel päris loomaiani väljagi, kui juba märkasid musta mantliga põgenikku.

„Seal!“ hüüdis Lara, osutades käega mehe poole. Karl ja Jason noogutasid. Veidi aja pärast peataski Lara auto, joostes koos Karli ja Jasoniga põgenikule järele. „Seis!“ karjus Lara, võttes välja relva. „Keskkriminaalpolitsei!“ kuid nagu oodata oli, ei jäänud Musta mantliga mees seisma, vaid lisis hoopiski kiirust.

„Et nad ka kõik ühesugused peavad olema!“ mõtles Lara pahaselt, lisades ka ise kiirust. Ja musta mantliga põgeniku kahjaks oli Lara temast kiirem. Seetõttu jõudiski naine mehele järele, tahtes ta maha pikali lükata ning siis käed raudu panna.

Kuid naine ei jõudnud seda teha, kuna enne pööras musta mantliga mees end ümber, suunates püstoli Lara poole. „Üks samm, võmm, ja sa oled siit ilmast läinud.“

Lara jäi küll ise seisma, kuid ta ei suutnud oma suud pidada. „Ma pole võmm, ma olen uurija.“ Kuid musta mantliga meest see ei huvitanud. „Ükskõik, kes sa oled. Nüüd viska oma relv maha!“ käsutas mees edasi, olles juba täiesti hullunud.

Lara teadis, et see mees võib nüüd juba hakkama saada kõigega. Seepärast pidas ta targemaks püstol maha panna. Samal ajal jõudsid kohale aga ka Jason ja Karl, kellel polnud mehe hullust mõtteviisist aimugi ja kellel mõlemal oli püstol käes.

„Pange relv maha!“ karjus Karl, suunates oma relva mehele. Musta mantliga mees oli aga selle aja peale juba nii hullunud, et pööras oma püstoli Karli poole ning tulistas. Lask ei olnud õnneks aga nii täpne, kui see oli olnud enne, kuna mees tegi viimaseid meeleheitlikke ja närvilisi manöövreid enda päästmiseks. Kuid sellegipoolest tabas lask Karli kätt, mille peale noormees karjatas, lastes püstolil käest kukkuda, haarates samal ajal teise käega haavatud käest kinni.

Tundus, et isegi musta mantliga mees oli üllatunud – kas siis selle pärast, et ta tulistas uurijat, või selle pärast, et ta lasi mõõda – ei tea. Kuid seda hetkelist üllatust kasutas ära Lara, lüües mehel püstoli käest ning surudes seaduserikkuja vastu maad ja pannes mehel käed raudu. „Te olete suures jamas, härra musta mantliga mees. Ja kahtlen, kas te sellest ka välja tulete. Te olete arreteeritud Viktoria Salande, Carolyna Luroni, Marion Helgase mõrva ja kriminalisti haavamise eest. Lähme!“

Lara tõmbas mehe maast püsti, sundides hambaid krigistava kurjategija auto poole liikuma, pannes ta siis ühte politsei-autosse, ning pöördus murelikult Karli poole, kes toetus Jasonile. „Ta tuleb haiglasse viia,“ ütles Lara. Karl avas juba suu, et vastu vaielda, kuid Lara oli kiirem. „Ja ilma vastu vaidlemata,“ ning sellega oli ka asi otsustatud.

Lara ja Jason istus ülekuulamisruumis, vaadates otsa musta mantliga mehele, kes endiselt kinnitas, et ta ei ole kedagi tapnud.

„Miks sa siis põgenesid?“ uuris Jason huvi pärast, kuigi ta teadis, et sellel ei ole enam mingisugust mõtet. „Sellepärast, et... ma...“ mees võttis oma mantli taskust välja ehtsatest juveelidest kõrvarõngad, briljantidest käekee ja kallitest pärlitest kaelakee. „...Röövisin.“

„Nii et sinu niigi kirjule registrile lisandub veel ka rööv,“ lausus Jason, mille peale musta mantliga mees kukkus uuesti kinnitama, et ta pole kedagi tapnud.

„Härra Black, keda te lollitate? Me teame kõike!“

Lara tõstis lauale ühe paberi, mille avades selgus, et see oli pulmakutse. „Te saite selle kutse Carolynalt, keda te ise armastasite. Kuid tema kutsus teid enda ja oma uue kallima pulma. Niisiis otsustasite te talle kätte maksta selle hingevalu eest ja ta ära tappa. Te ootasite teda võsastikus, kui ta ööklubist tuli, kust te teda ka tulistasite. Seejärel te lahkusite, olles kindel, et see on Carolyna, kuid kui ajalehed kirjutasid, et surnuna leiti hoopis keegi Viktoria, mõistsite, et te olite pimedas maha lasknud vale inimese. Kahe päeva pärast läksite te Carolyna juurde koju ning lasite ta maha. Püssipauku kuulis aga kogemata üks hotellitöötaja, kes läks uurima, mis lahti on. Seda polnud te oma plaanidesse arvestanud ning kuna olite oma püstoli juba ära pannud, haarasite te noa ning tapsite ka hotellitöötaja, et ei jääks pealtnägijaid. Siiski oli üks vanaproua teie lahkumist näinud, ning meid kutsunud. Ja see ongi kogu teie mõrv ja selle motiiv,“ rääkis Lara, lõpetuseks isegi hetkeks naeratades.

„Teil ei ole minu vastu mitte mingeid tõendeid!“ proovis musta mantliga mees, härra Black, end endiselt veel välja rabelda.

„Veame kihla, et on? Näiteks teie mantli küljest rebenenud riidetükk, teie kinga jälg, teie püstolist, millel on teie näpujäljed, lastud kuul ja siis teie mantli peal olevad verepiisad. Sellest peaks piisama!“

Härra Black vaatas ehmunult oma mantli alumist äärt, mis oli tõepoolest rebenenud, viies sealt pilgu oma mantli rinnaesisele, kus tõepoolest olid imeväikesed vereplekid, mida ta enne märganud polnudki. „See kõik on Carolyna enda süü. Ta oli selle ära teeninud. Ta hävitas mu. Ma armastasin teda, tema armastas mind. Me olime teineteise jaoks loodud. Ja selsamal päeval, kui ma kavatsesin talle abieluettepaneku teha, teatas tema mulle, et ta on armunud teisesse. Kuid ta soovis minuga sõpradeks jääda. Ja ma nõustusin... kuni ta saatis mulle pulmakutse. Ja siis ma teadsin, kuidas talle kõige eest – piina eest, mis ta mulle valmistanud oli, kätte maksta. See oli talle paras. Ta oli selle lihtsalt ära teeninud!“ rääkis mees, pulbitsedes allasurutud vihast.

„Ja teie olete ära teeninud eluaegse vanglakaristuse, mille te ka kahtlemata saate. Viige ta ära,“ vastas härra Blackile Lara, lõpetades selle lausega kogu juurdluse ning lahendades mõrva.

“U skumatu, et selline ilus tunne nagu armastus andis motiivi tappa kolm inimest,“ lausus Lara, istudes koos Karli ja Jasoniga väliskohvikus ning rüübates kohvi.

„Jah, kuid tegelikult oli see armastus purunenud ning sellest sai vaid viha ja kättemaksusoo.“ Lara toetas end vastu tooli seljatuge, silmitsedes veidi eemal mänguväljakul mängivaid lapsi, kellel ei olnud tõenäoliselt aimugi sellest, kui julm maailm tegelikult on. „Tihti algavadki kõik halvad asjad kadedusest, vihast ja kättemaksusooist.“

Märtsiin

VAIGE
KEMMI
OR DU

MÕISTATUS

ANDE 02..2008.

Südaööl sajab tihedat paduvihma. Kui tõenäoline on, et 48 tunni pärast on ilm päiksepaisteline?

Eelmise mõistatuse lahenduseks on, et buss sõidab vasakule. Nimelt on ukсед ju bussi teisel, meile varjatud küljel. Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega terve kuu - nimelt ilmub lahendus koos uue mõistatusega järgmises ajakirjanumbris.

Mõistatuse legi Ande

Märtsi nimetatakse meil ka

- a) filmikuuks
- b) kunstikuuks
- c) teatrikuuks

Eva Koff kirjutab raadiosaateid nimega

- a) "Isevärk"
- b) "Mina lood"
- c) "Ühe laulu lugu"

Kes eesti luuletajatest kirjutas: "Kes minevikku ei mäleta, see elab tulevikuta"?

- a) Juhan Liiv
- b) Anna Haava
- c) Andres Ehin

Kelle sünnipäeva tähistatakse emakeelepäeval – 14. märtsil?

- a) Karl August Hermann
- b) Kristian Jaak Peterson

c) Hans Christian Anderseni

Musträstast nimetavad oma rahvuslinnuks

- a) sakslased
- b) taanlased
- c) rootslased

Lauljatar Rihanna loodud asutus "Believe" tegeleb

- a) kodute ja vaeste lastega
- b) kirjaoskamatute täiskasvanutega
- c) kirikulaulude levitamise

Ülestõusmispühi nimetatakse ka

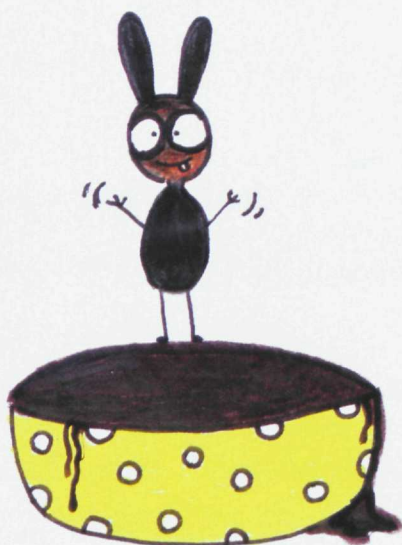
- a) lilleandmispühadeks
- b) kalahaaramispühadeks
- c) lihavõttepühadeks

Louis Armstrong jõudis Guinnessi rekordite raamatusse kui

- a) vanim poptabeli tippu pääsenud artist
- b) kõige kähedama häälega solist
- c) kõige tumedama nahaga trompetist

Olgu öeldud, et vastuste leidmiseks tasub ajakiri korralikult läbi lugeda. Ootame vastuseid hiljemalt 5. aprilliks 2008! Õigete vastuste saatjate vahel loosime välja preemiaraamatuid!

Miks kõik lastekasvatuse kohta käivad raamatud on nii suured ja mahukad?

Sellepärast, et kui nende sisust aru ei saada, siis saab neid kasutada mehhhaaniliselt.

Miks inimsööjad armastavad kunstiõpetajaid?

Neil on hea maitse.

Mille poolest erineb kool Stockmanni kaubamajast?

Stockmannis kestavad hullud päevad ainult ühe nädala...

Mis vahe on puupeal ja puujalal?

Puujalg ei ole päritav.

Mida teevad koomikud, kui neil on kõht tühi?

Ajavad pada.

Miks Jeesus ratsutas Jeruusalemma eesli seljas?

Tal ei olnud taksoraha.

Mitu korda Noa veeuputuse ajal õngitsemas käis?

No mõtle ise: mitu vihmaussi tal sai seal laevas olla!

Pastori tütar istub laua taga ja uurib piiblit. Äkki pudeneb selle vahelt välja kuivanud kaseleht.

"Isa, isa!" hüüab tüdruk. "Ütle, kas need on Aadama või Eeva aluspüksid?"

"Lapsed, kas teate, kes oli piibli järgi esimene inimene?"

Juku tõstab käe: "Õpetaja, mina tean! See oli Kalevipoeg!"

"Tõesti?" imestab õpetaja. "Aga kas sa sellist nime nagu Adam ei ole kuulnud?"

"Ei noh, miks ei ole..." noogutab Juku pead. "Aga ma arvasin, et välismaalased ei lähe arvesse."

"Ema, millest tehakse verivorsti?"

"Kulla Juku, sellest saad aru ju vorsti nime järgi!"

Juku jääb mõttesse ja teatab siis: "Aga ole hea, ära mulle enam laste vorsti võileiva peale pane, eks!"

Kaks kana uurivad kaubamaja vaateakent, kuhu lihavõtteks on pandud terve kuhi lakitud mune.

"Vaata, kui kirjud kanamunad!" hüüatab üks.

"Jah, see on see tänapäeva noorus!" ohkab teine. "Kui meie veel munad olime, siis küll nii vara ei hakatud ennast värvima!"

Kanad on majatarvete kaupluses ja näevad seal munatopse.

"Vaata, kui ilusad lapsehällid seal seisavad!" ütleb üks.

Teine uurib munatopse ja vangutab pahaselt pead: "Sellises vanuses pole kasulik plastmassi kasutada!"

"Ettekandja, mu supp on täitsa külm, ja lisaks sellele ujub supitaldrikus priske kärbes!"

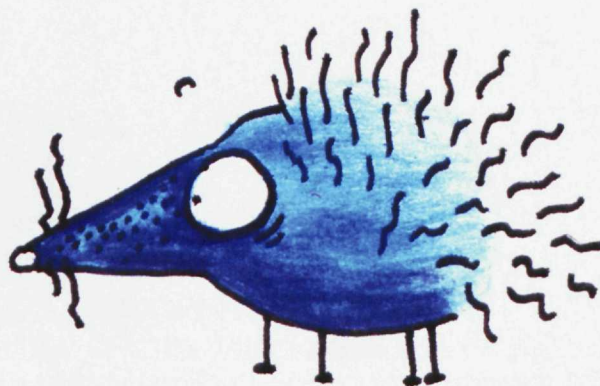
"Ju ta on siis külmakindlat tõugu!"

"Ettekandja, see kala mu supi sees oli toorevõitu!"

"Miks te seda arvate?"

"Seepärast, et ta pistis supist kõik porgandid ja kartulid kinni!"

Viimse küünla kustunud valgus

Küünlavalgusest peegeldub südamesoojust ja naerupuna, hääletult hõljuv leek võtab kujuks valge kanamuna. Viimse küünla helitu süttimisega tuba hiirvaikseks jäi, üleval pööningul vaid vana seinakell tulevikku käib.

Head mõtted ja salasooivid nüüd täidavad küünalvalgel tuba, kuid peagi tikuga süüdatud küünal palub kustumiseks luba. Sest on tema vana ja väsinud hing andnud kogu oma soojuse. Tema kustudes läeb nüüd pimedaks tuba ja ka päike on loojunud.

Rahutud pilved

Rahututes pilvedes olla on nii hea, ja kui sammud vihma poole ta seab, meeldib mulle ta veelgi rohkem, sest rahutu vihmapiilv on ju kõige uhkem.

Siis kõik halb mu mõtetest minema läeb, oma ümbrust paremini hinnata näen. Kuid kõik see juhtub alles ajal, mil minu ümber on suur rahutu vihmapiilv.

Kui taevas on kõik selge ja kõrgel päikegi kiirgab, siis minu mõtteid ja lootusi see ilu piirab. Minu rahulikud hetked jõuavad kätte alles siis, mil kogu maailm kurvastab, kui minu pilv neilt päikese viis.

Janika Ojamäe Murastest

Tere! Olen Janika Ojamäe. Olen 14 aastane, elan Murastes ja käin Tabasalu Ühisgümnaasiumi 8. klassis. Siin koolis olen teist aastat, enne seda õppisin 3 aastat Soomes, Roihuvuori Algkoolis. Minu hinded on head – neljad-viied. Lemmikõppeaineks on eesti keel (+ kirjandus), keemia, matemaatika, bioloogia. Elus on minu suureks iidoliks ning eeskujuks lauljanna Anne Veski. Vabal ajal meeldib mulle olla oma maakodus Tõstamaal. Veel tegelen ka veidi kergejõustikuga ning alates märtsist 2007 kirjutan ka luuletusi, mida mul praeguseks on 36. 12 neist on juba avaldatud lehes, põhiliselt Pärnu Postimehes.

Vihmapiisad

Kui saabub õhtu ja taevas halliks läeb, siis vihmapiilv, mis suurt pimedust sealt näeb, hüüab kokku vihmapiisad kõik, et algaks taas neil maa poole sõit.

Nüüd hakkas kõigil kiire, vihmapiisad teevad tiire, et kiirelt leida oma pilv, sest sel ööl peab tulema ju vihmane ilm.

Nüüd piisad alla meil sajavad, kõik metsad sajast kajavad. Siis vihmast märjaks saab maa, kuid hommikuks kõik kaob.

Anne

Lihtne meie elus tundub kõik, mõnel on see kaotus, mõnel võit. Osa teistest alati on parem, sest et nad on leidnud ande varem.

Anne aitab edasi jõuda, anne aitab teistest ette sõuda. Anne sulle võimalusi kingib – need sa võta vastu, ära tingi.

Annet ära raiska, vaid kasuta, sest see tuli sulle ju tasuta. Lihtne meie elus pole kõik, kuid kui leiad ande, on see võit.

Tasakaalu hoidmine ei olegi nii lihtne!

ANDE 02.2009

Mustkunst ja mustkunstnikud

Kuigi juba eelmise aasta alguses

(Hea Laps nr 1.2007.) tegin ma tänavamaagist ja riskikunstnikust David Blaine'ist põgusalt juttu, on taas kord põhjust temast kõnelda. Nimelt on Blaine kuulutanud välja oma järgmise suure katsumuse, milleks on püsida ärkvel 13 ööpäeva järjest. Sellega lööks ta kehtivat, inglase Tony Wrighti püstitatud rekordit. Wright suutis magamata veeta 12,5 päeva.

David Blaine

Ometi on selline rekord üsna kasutu – isegi Guinnessi Rekordite Raamat keeldub seda vaimset tervist kahjustava toime tõttu tunnistamast. Pärast kolme ööpäeva magamata olekut on tõsise ajukahjustuse oht enam kui tõenäoline. Ka Wright ei pääsenud tuisistusteta, rekordi püstitamisega kaasnesid hallutsinatsioonid ning pettekujutelmad.

Mustkunstnik, kelle varasemate katsumuste hulka kuuluvad kaks päeva 15 meetri kõrgusel New Yorgi tänavate kohale tõmmatud keerlevas güroskoobis tiirlemist, nädal aega vee all ligunemist, 44 päeva klaaskastis paastumist ning 61 tundi hiidjäakuubiku sees külmetamist, võtab aga oma hullumeelset plaani täiesti tõsiselt. „See idee tuli mulle ühel unetul ööl,“ väidab ta oma blogis.

Oma ärkveloleku rekordi kavatses Blaine püstitada juba käesoleva aasta maikuuks, ent lükkab selle ajukahjustuse hirmus kas juulisse või augustisse.

Prægusel hetkel tegeleb ta oma füüsilise vormi parandamisega. Enda sõnul jookseb ta iga nädal 13 miili (21 km) ümber Central Parki tehisjärve. Oma treeningute ja dieediga, mille käigus sööb ta vaid riisi ja kala, on mees seitsme nädalaga juba 15 kilo maha võtnud. Enne rekordi püstitamist on tal plaanis veel 3,5 kilo alla võtta.

Kuigi Blaine inimvõimete piire kompavad ettevõtmised on tähelepanu äratavad, ei ole neil ilmselt mustkunstiga mitte mingit seost. Mustkunst on oma olemuselt kunstiliik, mis püüab jätta muljet millestki võimatust, kasutades selleks meeltevääramise abi. Blaine'i katsumused oleksid illusioonid aga vaid siis, kui ta näiteks tegelikult ei olekski viibinud

güroskoobis või vee all, vaid lihtsalt jätnud sellise mulje. See ei vähenda aga kindlasti tema väärtust tänavamustkunstnikuna.

Trikk

Mustkunstnik räägib: „Tihti küsitakse, kuidas ma julgen üksi, ilma turvameesteta, tänaval liikuda. Väidetakse, et iga vähegi meelelahutusega tegelevat inimest armastatakse ju ühel hetkel mädamunadega loopima hakata. Noh, ausalt öeldes on mul turvamees alati kaasas.“ Nende sõnadega võtab ta taskust väikese mängulooma ning jätkab: „Ma tean, et teile võib see naljakana tunduda, ent see loomake on tugevam kui ükskõik milline turske mees. Teeme ühe katse. Kas kõige tugevam mees publiku hulgast julgeb lavale tulla?“ Pärast mõningaid kõhklusid ja ergutusi saabubki lavale turske ja tugev mees. „Nii, seisa nüüd täiesti sirgelt,“ annab maag juhiseid, ent ei jää abilise rahule: „Nonoh, kas sa ei ole sõjaväes piisavalt rividrilli saanud? Seisa sirgelt sinna seinale, üks külg tugevalt vastu seinale!“ Vabatahtlik teebki, mida palutud, ning mustkunstnik jätkab: „Juba parem! Mis sa arvad, kas sa jõuad selle loomakese üles tõsta, ilma selga küüru tõmbamata?“ Abiline vastab naerdes, et see ei ole tema jaoks mingi probleem. Maag naeratab ning asetab mängulooma vabatahtliku sellele jalale, mis ei ole seinale vastas, öeldes: „Noh, proovi nüüd oma sõnad teoks teha ja see loom üles tõsta. Kui see loomake maha kukub või sina seinast eemale astud, ei ole sa piisavalt tugev.“ Ükskõik kui tugevalt abiline ka ei pingutaks, ei õnnestu tal looma üles tõsta ning halvimal juhul kukub ta lihtsalt ümber.

Selgitus

Selle triki saladus peitub selles, et kui inimesel on üks jalg vastu seinale toetatud ja ta tõstab teise üles, siis kaob tal igasugune tasakaal. Seetõttu ongi jala maast kergitamine ilma ümber kukkumata võimatu. Mustkunstniku ülesandeks on valida vaid piisavalt armas ja väike loomake ning tugev abiline ja muuta esilus vaimukaks, ent mitte solvavaks.

Mustkunstnik Ande

Rott Ruudi

Meil on kodus rott Ruudi,
ta sai uueks aastaks ilusa puuri.
Punast värvi on see,
sest et tuleroti aasta meid ootab ees.

Tema koolis veel ei käi,
istub kodus omapäi.
Ruudi kooli tahab minna,
õppida seal tahab kuduma kinnast.

Kevin Inter
ja Kardo Lilleleht

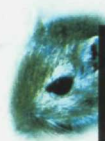
Roti lugu

Rotid ragistavad,
rotid nagistavad.
Rotid juustu maitsevad,
oma pesa kaitsevad.

Tulemas on rotiaasta,
pole see ju kotiaasta.
Meile rotid meeldivad,
nad on täitsa kelmikad.

Claudia Oks
ja Kristella Lass

Tere, Hea Laps!

Meid on klassis 10 tüdrukut ja 6 poissi.
Kui uuel õppeveerandil kooli tulime, rääkisime klassijuhatajaga uuest
aastast, unistustest ja soovidest. Siis tekkiski meil mõte kirjutada 7. veeb-
ruaril valitsema asunud loomast – ROTIST. Et ühe õppetunni jooksul on
üksinda luuletust kirjutada raske, otsustasime seda teha pinginaabritega. Meie
arvates said luuletused päris toredad ja otsustasime neid tutvustada ka Sulle, Hea Laps!.

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi 4.a klassi poisid ja tüdrukud

Rott Rutt

Elas kord üks väike rott,
kelle nimi oli Rutt.
Tema mees kodus magab,
ise ainult tööd rabab.

Rutt on vahva näriline,
oma ema vääriline.
Roti-Ruti suppi keedab,
mees tal supi saladuse reedab.
Külla tuli tütre kutt –
saigi läbi roti jutt!

Laura Liivet,
Eva-Lotta Talts ja Lizette Rattam

Rott

Minul kodus väike rott,
tema nimi on Tont.
Rott närib kapsalehte,
oma pesa ajab kahte lehte.

Tont jookseb ringi rattas
ja urgu ehitab.
Ta kardab suurt kassi,
kohe jookseb oma joogitassi.

Sylvia-Saskia Noorhani
ja Laura Teearu.

Mati Narusk

Kiki ja Miki

Marge Pärtel Tallinna Saksa Gümnaasiumist

kõhuosa kaunilt valgeks. Toredad kõrvapintslid muudavad aga loomakese pea pisut müstilisekski.

Sügisel, laovarude muretsemise ajal, on nad eriti käbedad. Ei talla tuult ega ümise laisavõitu ritsika kombel, kuni lumi maad katab.

Kõige targem on neile väike peotäis pähkleid puuõõnde veeretada ja eemalt vaatama jääda, mis edasi toimub...

Annetused vaadatakse ükshaaval üle. Osa rändab puuladvas kõikuvasse pessa, osa eemaloleva männi kõrvale sambla sisse, osa pistab käbikuningas kohe põske.

Kord, kui oravapaari mängu nautisin, lendas kohale riikas varesesaar, kelle mahajäetud pesakorteri olid oravad oma koduks ümber ehitanud. Mõtted küll, et mis need varesed kergejalgetele ja udusulgkergetele hüppajatele teha saavad, aga näe – saavad. Kraaksujad ajavad loomakesed suure kisaga puulatvadesse ja sealt pole ju neil enam kuhugi edasi minna.

Inimene on oravate ellu alati sekkunud. Kaela kandvad lapsukesed joonistavad kauneid käbikuningaid oma elu esimestele piltidele.

Kaks korda aastas toob oravaema metsaparki juurde pisiperet – ikka neli-viis karvakera korruga. Muidugi sõltub see kõigepealt emakese Looduse tahtest. Kui käbiaasta on kehvake või tuulemurd toidulauast suure tüki endale võtnud, ei saa pere juurdekasvule mõeldagi. Kui aga kõik libedalt läheb, saavad 7 – 10 grammi kaaluvad pojukesed pesas kuu möödudes silmad pähe ja pääsevad mõne aja pärast emme tissi otsast puudele hüppamist õppima.

Ja oraval on tore ema, hüppamist ei keela tema!

Oravakese hüppamiskunst aga tugineb suurele kohevale sabale, mille pikkus ulatub käbikuninga enda pikkuseni. Nii võib ta isegi puu otsast viga saamata alla kukkuda, muutes tee peal suunda ja pidurdades hoogu.

...Tänavusel talvel on metsapargis natuke nukravõitu. Mändidel oli vähe käbisid küljes ja oravate hoogne mängulustki on raugenud. Ka tuttava sanglepa õõnsusest kougivad sihvkasid vaid varblased.

Siiski-siiski! Hommikust oravaloendust tehes kuulsin tihedamas puudesalus tuttavat „TSIKK...TSIKK..TSIKKI“. Ja seal ta hüppaski.

Kus on siis Kiki – või hoopis Miki?

Ootasin veerand tunnikest, kuid oravakese juurde jäi kaaslane tulemata. Harv juhul küll. Jään lootma, et oravaisa tuli lihtsalt metsatukka hommikust tiiru tegema ja kaasa jäi teda soojas pesakeses ootama.

Kui on ootus, on ka oodatu!

Kui on lootus, on ka loodetu!

Kui on igatsus – on KÕIK

Heal lapsel mitu nime – pähklipureja, käbikuningas, teaduslikus liigimäärajas Sciurus. Nii nagu osal inimestest, on ka oravatel nähtamatu ligitõmbav aura, mis kutsub armsate olevustega suhtlema.

Meie linnakodu akna all on kaunis metsapark, kus lärmaka varesteküla kõrval elavad ka rahumeelsed oravad. Juba mitukümmend aastat olen hommikuti päikest tervitama minnes ajanud juttu ka pähklipurejatega, taskus peotäis krõbedat hommikuseks hambateritamiseks.

Ühel külmavõitu kevadel sain headeks sõpradeks oravapaariga, kes pärast esimesi pähkleid pea igal hommikul mind sanglepa õõnsuse serval lausa kellaajalise täpsusega ootas. Paistis, et külm talv oli tühjendanud nende pesa, sahvrid ja peidikud ning nälg ajanud loomakesed männilatvadest inimese juurde maa peale.

Kui nad siis ükshaaval mu käeulatusse pähkli järele laskusid, panin neile ka nimed: agaramale Miki ja arglikumale Kiki – ega tea tänini, kes oli neist poiss, kes tüdruk.

Tahtsin kunagi väga bioloogiks õppida, aga tolle aja maailmavalu ületas loomakeste ja putukate oma. Nüüd ehk teadnuks, miks oravad jooksevad ühtlase vahemaaga teineteise järel mööda puutüvesid üles-alla just sellise kiirusega, et tagaajaja eeslippajat kätte ei saa. Ehk on see lihtsalt mängu ilu, kuigi looduses ei tehta midagi ilmaasjata.

Bioloogi teadmised aga võtaksid võib-olla selle ehedaima elamuse hoopiski ära. Ometi võiks inimlaps nende armsate karvakerade toidulauast ikkagi midagi teada. Nii tuleb osa rahvast parki pähklipurejaid söötma, saiapäts kaenlas. Siis lendavad kohale tuvid, varesed ja varblased – kõik taevaisa linnukesed ja oravad lippavad puulatva suurt söömaega pealt vaatama.

Kui ühele saiapudistajale peotäit metspähkleid näitasin, löi see kaht kätt kokku: “Te tulete väikeste loomakeste hambaid murdma!”

Kui pidevalt oravaid vaatlemas käia, märkad, et svine pruun karvastik asendub talve tulekul hallikaspruuniga, jättes

23. veebruaril toimus Pühajärvel kümnes Kalapidu,

millest võttis osa nii 3000-3500 inimest. Ajakiri „Hea Laps“ osales üritusel kolmandat korda – just nii mitmendat korda toimus Kalapeol lastevõistlus „Kuldkalakene“. Sel aastal võistlesid 87 kuni 12 aastast last. Paraku oli laste püügisektor tänava sattunud alale, kus kala õieti polnud ning käe said kalaseks vaid 2 last. Võitjaks tuli Kätlin Vaarmaa (2 kala + 5 viktoriinipunkti), teiseks jäi Heimar Halliste (1 kala + 4 viktoriinipunkti). Kohad 3-5 hõivasid Rivo Truupõld, Mihkel Vanamb ja Laura Kadarik, kes saavutasid 9 viktoriinipunkti 10-st võimalikust. Viis parimat saavad auhinnaks ajakirja „Hea Laps“ aastatellimuse.

Parima projekti autorid (esiplaanil) koos Martin Veismani ja Microsoft Eesti juhi Rain Luunega

Veebivenna käekõrval turvalisse internetti!

Oktoobris välja kuulutatud Veebivenna idee- ja projektkonkurss põhikooliõpilastele andis kopsaka saagi: Konkursi eesmärk oli panna noori internetiohtuse teemal kaasa mõtlema. Esikoha ja peaauhinna – mängukonsoolid Xbox360 - sai Pelgulinna Gümnaasiumi 9c klassi õpilaste esitatud tegevuskava „Arvutimängude kaudu teadmiste juurde!“ Teise koha sai Lasnamäe Vene Gümnaasiumi õpilaste projekt ning kolmanda koha Võhma Gümnaasiumi projekt „Internet – see on inimesed“. Eriauhinnad läksid Tallinna Rahumäe Põhikooli, Rapla Vesiroosi Gümnaasiumi ning Räpina Ühisgümnaasiumi ja Ruusa Põhikooli õpilaste projektidele. Noorema vanuseklassi eriauhind läks Kadrina põhikooli 4. klassi õpilastele. Õpilastele, õpetajatele ja lapsevanematele mõeldud materjalid ja lisainfo Veebivenna kohta on kättesaadavad aadressilt www.microsoft.ee/veebivend

IBM Eesti OÜ tegevdirektor Valdo Randpere ja U. S Invest president Urmas Soõrumaa näitavad lastele KidSmarti.

IBM kinkis Pelgulinna Gümnaasiumile 10 arvutikioskit KidSmart

IBM tegi küünlakuus Pelgulinna Gümnaasiumile kena kingituse: 10 KidSmarti, koguväärtusega 300 000 krooni. Tegemist on kuni kümneaastastele lastele mõeldud arvutiga, mille abil saab peamiselt inglise keelt õppida ja loovust arendada. Pelgulinna Gümnaasium paigutab KidSmartid esimese klassi klassidesse ja pikapäevärühma.

Kahekümnene laulupoiss

8. veebruaril tähistas oma 20. sünnipäeva Tallinna Poistekoor. Selles kooris on alustanud muusikuteed mitmed tuntud lauljad, kuid küllap oli laulukoolist kasu ka kõigil neil, kes täismeenena muudel aladel ilma teeavad. Suure ja ilusa kontserdiga Tallinna Mustpeade Majas tähistati ka koori „emme“, dirigent Lydia Rahula (pildil koos lapselastega) ümmargust sünnipäeva.

Tere, lind!

Musträstas

Paljud linnaelanikud on temaga terve

talve koos veetnud. Eriti aedlinnades meeldib muusträstale niivõrd, et ta ei näe mingit mõtet riskantset rännuteed ette võtta. Kompostihunnikud, solgiaugud ja lindude toidumajad katavad ju talveperioodiks rikkaliku lava. Igal juhul – kui „rikkalik“ on ehk veidi liialdatud, siis vähemalt „elab ära“. Aedadel on ju lisaks ka see hea omadus, et põõsastele kipub marju külge jääma. Ei pruugi iga aiapidaja nii pedant olla, et iga viimasegi mammu moosi sisse keedab. Eriti tänapäeval, kus palju lihtsam on moosi poest osta. Muusträstale on see väga nokkamööda, kui inimesed moosi poest ostavad. Sest nii saab tema mõne küpse marja suhu pista just siis, kui temal isu tuleb.

Tänu sellele, et **musträsta menüü on mitmekülgne**, saabki ta meil aastaringselt hakkama. Seda muidugi inimese läheduses, mitte metsas. Suvel maitsevad muusträstale vihmaussid. Need on ta lemmikud. Aga ka mitmesugune muu loomne toit sobib – lehetäid näiteks, samuti mitmesugused muud putukad ja isegi konnakullesed. Toitu otsib ta tavaliselt maapinnalt ning armastab siblida isegi lehekõdus, nagu seda oleme harjunud kodukanade puhul nägema.

Märtsis on musträsta lauluhooaeg alanud. Tõsi küll, soojadel talvedel, nagu seda ka tänavune oli, ei mallanud

mõni rästas detsembriski nokka kinni hoida, kuid nüüd on juba kõik kohad musträstalaulu täis, vähemalt kuu lõpupäevadel kindlasti. Rännult tulnud linnud jõuavad tagasi märtsi teises pooles või aprilli alguses. Mullu kuulsin esimest musträstalaulu kodumetsas Harjumaal 13. märtsil.

Musträsta laul on aga tähelepanuväärne. Teda peetakse isegi **kõige musikaalsemaks linnulauluks** üldse. Kui ei usu, minge õue ja kuulake! Ei tea, et oleks veel mõni muu linnulaul, mis oleks nii paljusid muusikuid inspireerinud. Kas või Paul McCartney't, kelle sulest ilmunud loo „Blackbird“ võib leida legendaarse The Beatlesi repertuaarist. Kitarril püüab musträsta laulu järele mängida inglise kitarrilegend Jeff Beck oma plaadil „You Had It Coming“. Koos ja vaheldumisi musträstaga aga laulab oma viimasel plaadil „Aerials“ diiva Kate Busch, isegi tema ametlikule kodulehele sisenedes tervitab meid kõigepealt musträsta, mitte Kate'i enda laul!

Musträstas, kes inglise keeles kannab kõlavat nime **blackbird**, võib tegelikult nautida üleilmset kuulsust. Kas on see tingitud üksnes tema nimest või mängib rolli ka tema laulu ilu või laialdane levik, ei oska öelda. Kuid julgen arvata, et **blackbird on kindlasti üks enim pruugitud linnunimetusi maailmas**. Mõned näited selle nime kasutusest: lennukimark

Musträstas esitab oma nukrakõlalist flöödihäälset muusikateost kõrgel kuuseladvas, teleantennil või muul väljapaistval kohal. Edev?

USA-s, kohvik Sydney's, kirjanduse ja kunsti ajakiri Virginias, meestekaupade firma Seattle's, restoran Chicagos, motovõistlus Genovas... Veel on maailmas seda nime kandmas veinitööstus, elektroonikakaupluste kett jne jne.

Eesti keeles musträstal nii kõlavat nime pole ning kohe ka kuulsust vähem. Küll kõlab aga tema nimi uhkelt paljudes muudiski keeltes peale inglise: itaalia ja esperanto **merlo**, prantsuse **merle noir**, hispaania **mirlo**... Mitmetes slaavi keelerühma maades (Poola, Bulgaaria, Horvaatia, Sloveenia jt) on tema nimi lihtne ja lühike: **kos**.

Oma **rahvuslinnuks valisid musträsta hoopis rootslased**. Rootsides elab musträstäid ühtekokku kuni kaks miljonit paari. Naabermaal Soomes on arvestatud musträstaste arvukuseks vaid 210 000 paari, ometi oli just Soome see, kes valis musträsta oma maad esindama eesti ornitoloogide poolt korraldatud **linnueurovisioonil 2002. aastal**. Ja huvitaval kombel ei saavutanudki maailma ühe musikaalseima linnulauluga n-ö kindla peale välja läinud Soome võitu. **Võitis hoopis eestlaste ööbik**. Teadagi – ööbikulaulu peetakse ju kauneimaks, olgugi see vähem musikaalne. Tegelikult **publikuhääletusel**

musträstas siiski võitis napilt ööbikut, kuid zürri hindas teisiti.

Musträstas esitab oma nukrakõlalist flöödihäälset muusikateost kõrgel kuuseladvas, teleantennil või muul väljapaistval kohal. Edev? Eks kõrgemalt kostab ka kaugemale. Kõige hoogsam on laul varajastel hommikutundidel, juba ammu enne päikesetõusu

ning samuti hilistel õhtutundidel, mil lakkab alles ligi tund peale päikese loojumist. Algavad Paul McCartney laulureadki: „Blackbird singing in the dead of Night...”.

Kui laul on täitnud oma esmase eesmärgi ning paariline leitud, läheb kohe pesaehituseks lahti. Koos oma tumepruuni kaasaga on süsimust kauni kollase nokaga musträstahärra agar lastekasvataja. **Suve jooksul kasvatatakse üles vähemalt kaks, sageli ka kolm pesakonda poegi**. On teada ka juhust, mil sirgus suureks neli pesakonda! Pesitsemiseks võidakse kasutada sama pesa, aga mitte alati. Metsas ehitab musträstas pesa kõige sagedamini kuusele, linnatingimustes sobivad selleks aga hästi ka lillekastid, röödud ja aknakarniisid. Aga isegi siis, kui pesa asub inimegevuse keskel, suudab musträstapaar seda hoolega varjata. Pesale lähenetakse ettevaatlikult, tavaliselt maad mööda, ning inimesega kohtumist pesa juures välditakse. Seesama lind, kes silmatorkavas paigas laulu esitab, oskab vajalikul hetkel märkamatuks jääda.

Tubli ja nutikas lind see musträstas!

Foto ja tekst: Peep Veedla

Palju tublisid ja tarku inimesi

Eestimaa on hea maa. Minu isa ja ema on rääkinud, et siin kasvatati vanasti palju rohkem vilja ja kartulit kui praegu ja peaaegu igas talus olid loomad.

Eestimaa oli puhas ja korras.

Ma soovin, et Eestimaa oleks ka praegu ilus ja puhas, et keegi ei loobiks sodi ja prügi maha.

Suvel käisin Soomes, seal oli ilus. Igal pool oli palju laste mänguväljakuid. Kõik toidud ja asjad olid ka odavamad kui meil. Olid äkki paremad ja ilusamad ilmad ka kui meil?

Mulle meeldib mõlemas, nii Soomes kui Eestimaal. Eestis võiks olla ka rohkem lasteväljakuid ja mängukohti. Näiteks meil Kehras pole peaaegu kuskil mängida. Siia võiksid töömehed ehitada mänguplatse. Võib-olla siis ei hakkaks lapsed suitsetama. Ma olen näinud, et isegi väikesed kolmanda klassi poisid suitsetavad. Arvan, et lapsed, kes suitsetavad, ei saa hästi õppida. Suitsetamine on kahjulik.

Kui Eestimaal on palju tublisid ja tarku inimesi, on siin kõigil hea elada.

Liis Saarestik

See on nii ilus maa!

Ma elan Eestimaal. See on nii ilus maa, kuigi mõned lapsed ja täiskasvanud viskavad prahti maha ja käivad muru poriseks. Seda ei tohiks teha. Kui kõik hoiaksid oma koduümbrused ilusad, oleks kõigil Eestimaal ilus ja hea elada.

Kristi Jaanus 2. b klassist

Siin ma sündisin

Eestimaal on väga ilus. Mina elan maal. Kõige lähemal minu kodule on Kehra. Eesti on ilus puhas ja korras riik. Minule meeldib Eesti linnades kõige rohkem Võru. Võru on väike ja armas linnake. Seal elab mu sõbranna. Võru lähedal elab minu vanaema.

Ma käisin ükskord Lätis. Eestis ja Lätis on palju sarnast Mulle meeldis Lätis ka väga.

Mulle meeldib eesti keel ja kõikidest maadest kõige rohkem Eestimaa, sest siin ma sündisin. Minu lemmik on Eesti.

Heleri Hörrak

Rihanna

Foto: Bulls Press

HIA LAPS

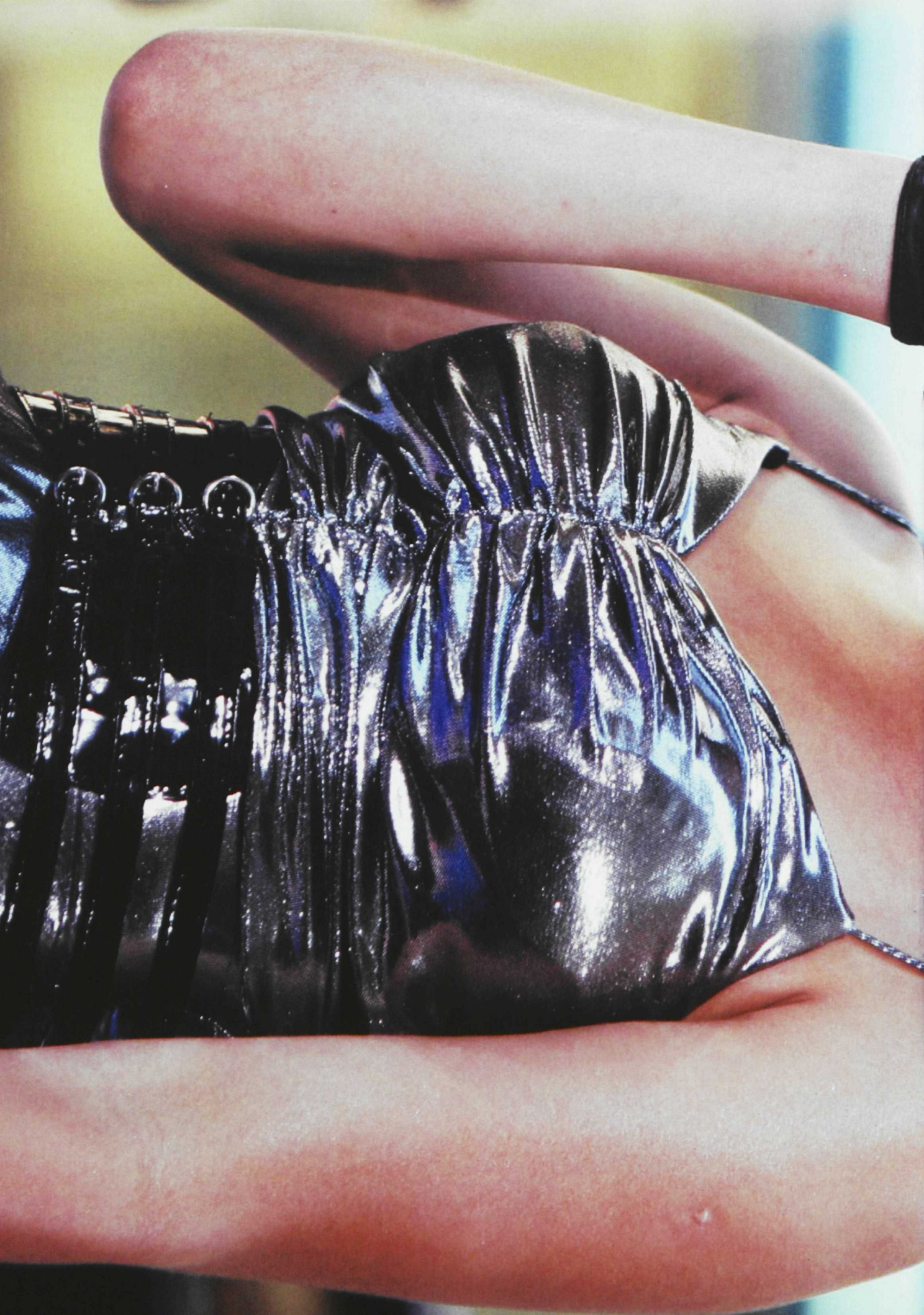
HEA LAPS

Foto: Bulls Press

KORN

Kirjanurk

Palav märtsitervitus kõigile sõpradele ja sugulastele!

Asume nüüd uurima, kellel oli õnne meie jaanuarinumbri võistluste. Nagu tavaliselt, saavad ka nüüd Tallinna, Harju-, Lääne-Viru-, Järva-, Pärnu- ja Läänemaa lapsed oma preemiad kätte **Kullo Lastegaleriist** (Kuninga 6, Tallinn), Tartu-, Valga-, Võru- ja Jõgevamaa laste auhinnad toimetatakse Tartusse **O. Lutsu nim. Raamatukogu Lasteosakonda** (Kompanii 3/5, Tartu). Kellel on muid soovide, neil palume toimetusse kirjutada, helistada või meilida!

LEGO-

talongide loosiõnn

naeratas seekord
ERMO KALAMILE
Kehtnast ja **ANDRES**
URBLALE Tabasalust.

BARRINDUSE peaaubinnad

saavad **JOHANNA JÜRISSE** Tallinnast, **ANNA-MARIA UULMA** Saue ja **ANETT VIIA** Väike-Maarjast. Ergutusklepsud saadame postiga järgmistele spordifantasööridele: **GRETE SIRGE** Laevast, **KATRIN HELEN KASVANDIK** Tallinnast, **TRIIN VALDMA** Jõgevast ning **EGERT KRUBERG** ja **EGE-ELIZABETH KALDARU** Väike-Maarjast.

Rohkete jaanuariini-vastajate seast oli loosiõnne **ANNI KLAMMERIL** Päidest, **KRISTIIINA VESKIMÄEL** Türi ja **KAISA KULLASEL** Tartust, kes saavad auhindadeks raamatud.

Ristsõna-auhindadena võitsid plaadid **ANNI SIKK** Tallinnast ja **RIVO TÜKSAMMEL** Haapsalust.

Tere! Olen 15aastane tüdruk ning otsin toredaid ja muhedaid kirjasõpru üle kogu Eestimaa. Kõige rohkem meeldib mulle joonistada. Väikest viisi tegelen ka pildistamise, kokkamise, luuletamise ja käsitööga. Minu lemmikraamat on "Viljaküla Britta". Lemmiklauljad on Tori Amos, Shakira ja Kanye West. Peale nende kuulan meelsasti ka AGENT M-i, Nelly Furtadot, M.I.A.t, Mikat ning Corinne Bailey Rae 'd. Minu aadress on: **KÄTLIN LUHT, Paide 7b – 5, Türi, Järvamaa 72211.**

Tsau! Olen 12aastane Liis ja sooviksin leida poissi/tüdrukut sõbraks. Oleks HÄSTI tänulik! MSN on **liisikas123@hotmail.com**, rate: Liiiiiss- ja postiaadress: **Uue-Aasa talu, Vansi k., Laitse sjsk, Harjumaa 73615. Palun võtke ühendust! Aitäh! LIIS.**

Tere! Olen 9aastane tüdruk. Otsin kirjasõpru vanuses 9 – 11, nii poisse kui ka tüdrukuid. Ühendust saab võtta rates. Minu rate on regiinakesekene. Jään ootama! Kuulutus ei aegu! **REGIINA.**

KATLERI LASTEKAITSEKESKUSE FOTORING JA KUNSTISTUUDIO VALERIS KORRALDAVAD

Fotograafiavõistluse

K O N N k u r s s

- ✓ Konkursil osalemise tingimus: fotol peab olema jäädvustatud konn
- ✓ Osaleda võivad kuni 18-aastased fotohuvilised
- ✓ Üks autor võib esitada kuni 3 enda tehtud fotot
- ✓ Lisaks 3-le peaaubinnale antakse välja ka 4. ja 5. koht, 2 eriauhinda ja lohutusauhindu
- ✓ Konkursile saadetud fotodest korraldatakse maikuus kunstistudios Valeris fotonäitus
- ✓ Fotod tuleb saata aadressil fotograafia.ring@mail.ee
- ✓ Tähtaeg: 1. mai 2008
- ✓ Lisainfo: fotograafiaring@hotmail.ee

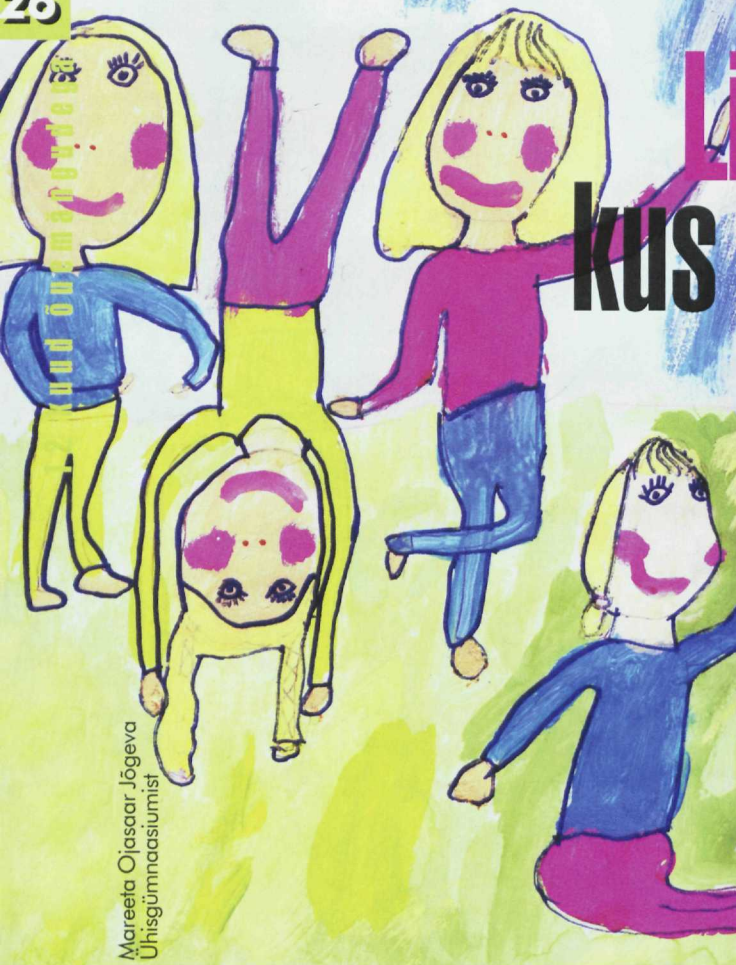
KROOKS!

AE, AE LILLESEADE-HÜVILINE!

Meil on midagi Sinu jaoks, kes Sa oled usinalt aasta jooksul õppinud lilleseadet, aga Sul pole kusagil oma oskusi näidata! Tea, et 5. aprillil peetakse Haapsalus 9. korda üle-eestilist õpilaste taimeseadevõistlust. Osa saavad võtta õpilased algklassidest kutsekoolini. Võistlustöid on kolm. 1. tööks on kodus valmistatav pilliroost ruumikaunistus. 2. seatakse kohapeal kimp, milles tuleb kasutada pajuoksi või -tibusid. 3. on üllatustöö. Töid hindavad 3 kohtunikku. Hinnatakse ideed, kunstilist tervikut ja tehnilist teostust. Kasuta head võimalust näidata enda oskusi ja võrrelda neid teistega! Võistlusjuhendi ja vajaliku info saad, kui võtad ühendust tel.56241877 või meili ulm@hotmail.ee Kohtumiseni Haapsalus!

Larissa Ulm

Mareeta Ojasaar, Jõgeva
Ühisgümnaasiumist

Liikumisrõõm — kus ja kuidas tekib?

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Liikumisrõõm on see, kui sa kõnnid või sõidad millegagi, näiteks rula, ratta, rulluisukude või tõukerattaga. Paljudele meeldib liikuda trennis. Kui sa teed soojendust, hüppad tõkkeid, hüppad kõrgust, hüppad kaugust või hüppad pehmetesse mattidesse saltosid ja teed igasuguseid muid trikke, on põnev ja samas ka kasulik keha treenimine.

Mõned inimesed jooksevad ajaviiteks pikka maad, et trennida end selleks, et saada võistlustel paremat kohta. Väga paljud inimesed harrastavad kepikõndi, sest see on kasulik liigestele ja ka vaimsele. Roosad põsed tekivad siis, kui sa teed väljas füüsilist tööd. Kui sa liigud kiiremini kui tavaliselt, näiteks jooksed, teed kiirkõndi või jooksed sõrkides, siis tulevad lausa punased põsed. Kui koolis vahetunnis teed füüsilist liikumist, tekib põsepuna. Ka siis, kui keegi teeb sulle meeldiva komplimendi.

Marek Haljasoks Viljandi Maagümnaasiumi 6. b klassist

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Mul on meeles, kui me oma tantsutunni õues tegime. Ilm oli väga ilus, ka päike paistis heledasti. Kõigepealt tuletasime tantsuliigutused meelde. Mul läks juba neist harjutustest pea märjaks. Natuke naljakas oli ka tantsida, sest muru kõditas tallaaluseid. Aga muidu oli vahva! Meil on trennis kolm õpetajat Maarika, Madli ja Ruuben. Igaüks õpetab meile midagi omamoodi. Ruuben tegelikult ei annagi tantsu, vaid me kõik teeme koos Ruubeniiga tantsu. See on eriti vahva! Minu jaoks ongi tants liikumine.

Mareeta Ojasaar Jõgeva Ühisgümnaasiumi 2. b klassist

Ege-Elizabeth Kaldaru Väike-Maarja Gümnaasiumist

Hans Põlluste Paliverest

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Kord näitas vanem õde mulle oma diplomeid ja medaleid, mis ta võrkpallimängu eest oli saanud. Ma tahtsin, et ta mind ka palli mängima õpetaks. Läksime õue, tõmbasime võrgu üles ja hakkasimegi proovima. Ma ei osanud alul kuidagi palli vastu võtta või lüüa, hoopis käed jäid valusaks. Mul tulid sinikad käsivartele. Õde lohutas, et tal oli alul sama lugu. Nii me mängisime iga päev võrkpalli. Nüüdseks ma juba oskan natuke mängida. Pallimäng arendab tähelepanu, täpsust ja annab mulle tugevust. Pärast mängu olen ma väga väsinud, kuid rõõmus.

Triinu Margens Jõgeva Ühisgümnaasiumi 2. b klassist

*Heaolu
südametele
liikumisega*

Eesti Südameliit pidas liikumisalaste tööde läkitajatest peaauhindade vääriliseks Jõgeva Ühisgümnaasiumi 2. klassi, Tartu Lasteaia Kannike 8. rühma ja Viljandi Maagümnaasiumi 6. b klassi. Auhinnaks on prii laevareis Soome kolmele õpilasele igast kollektiivist. Sõitjate valiku teeb õpetaja, kes ise ka koos lastega reisile läheb. Kleepsudest ergutusauhinnad saavad Hans ja Grete Põlluste Paliverest, Ege-Elizabeth Kaldaru Väike-Maarjast ja Anna Kaisa Adamson Suure-Jaani Gümnaasiumist.

Illustration: A woman with a speech bubble saying "KOOLI JÕUAD SA VIIMASENA, AGA KOJU LÄHED ESIMISENA." and a boy with a speech bubble saying "VIISAKAS INIMENE".

								riik Euroopas jää seisma
								Imre kaunis Piret
								Kas ... või tume? esmaspäev
								sinul Rooma number 4 kehaosa meeter
								tasane; labane tonn saarmas
								sees inglise k. kont suisa
								kilomeeter lind jäme nisuleib
								suur loom paneme juurde kaartide raamat
								käsikud, võimlemis- vahendid
								õhk inglise k. lippama, liduma, sibama
klass linn Lõuna- Eestis	noot Eesti Raadio Oskar kloun, veiderdaja Inga			Apple Macintosh linn Leedus Jaagup				õhulaev, õhusõiduk noot Jaapani maadlus
				veekogu Eri ... dirigent 4 x täht				Rooma number 50
								Erik abi-... abielumees, abielunaine
								Ulla tee lahti
								kolmapäev haava jälg ihul
								Paul riik Euroopas Isaac Asimov 2 x täht
								kauplus, kauplemine koidu Küll
								kooli-...; pinna-...; paraad-...; koogi-...; Diana
								ära tunne hirmu, ära pelga mina

Lihavõtted ehk munadepühad ehk kevadpühad ehk kiikepühad ehk ülestõusmise pühad – heal lapsel mitu nime! Eestlaste jaoks on lihavõtted ikka olnud ja on ka tänapäeval segu kristlikest ja muud päritolu, sageli vanematest traditsioonidest ja kommetest. Suur osa lihavõttekompleksist on seotud kevade vastuvõtmise ja tervitamisega.

Mitme nimega pühad

Lihaheitest lihavõtteni

Nimetus „lihavõtted“ tuleneb kristlikust paasturaditsioonist. Paast algas vastelde ehk lihaheitepäevaga ja lõppes Jeesuse surnust ülestõusmise ehk lihavõtetega. Vaatamata sellele, et lihast tänapäeval puudust ei ole ja paasturaditsiooni järgivad vähesed, on nimetus tänini populaarne. Ka „ülestõusmis-pühade“ nimetus viitab Jeesuse surnust ülestõusmisele ja seda peetakse kristluses aasta suurimaks pühaks, koguni jõuludest tähtsamaks.

Lihavõttepühad juhatab sisse suur ehk vaikne ehk kannatusnädal, mis algab pühapäeval enne lihavõtteid. Vaikse nädala esimest päeva on nimetatud nii **palmipuudepühaks** kui

urbepäevaks. Kristliku õpetuse järgi oli Jeesus sel päeval teel Jeruusalemma linna kevadpühi tähistama ja teda võeti vastu palmiokstega. Rahvusvaheliselt tuntud uskumuse kohaselt pidi oksakimbu ehk eluvitsaga löömine sel päeval õnne ja tervist tagama. Kui eestlastel olid käepärast pajuoksad urbadega, siis juutidel, kelle seas Kristus elas, olid käepärast hoopiski palmioksad – seega tähistavad nii urbepäev kui palmipuude püha kevade tulekut, nimetuse erinevus tuleneb erinevast loodusest.

Kõik lapsed ja õpsid urbimal!

Rahvapärimuses on urbepäeva peetud esimeseks kevadpühaks. Pajurbade ehk pajutibude tuppatoomine sel päeval on vana komme, ehkki tänapäeval tuuakse pajutibusid tuppa kevadekuulutajate, mitte enam karja edendajatena, nagu varem. Eestis nimetati pajuvitsaga löömist **urbimiseks**. Sageli toimetati urbimist hommikuti, kuna see pidi **virgaks** tegema. Kuni 20. sajandi keskpaigani oli Eestis levinud komme, et sellele, kes sind urbepäeva hommikul pajuokstega üles ajab, tuleb nädala pärast lihavõttepühadel muna kinkida. Kahju, et urbimise komme kaduma on hakanud, aga eks selle võib jälle kasutusse võtta!

Vaiksel nädalal oli Eestis levinud vaikusenõue – **keelatud olid mürategevad tööd ja kolistamine**. Täni on käibel ütlus, et vaikne nädal on nii suur püha, et rohi ka enam ei kasva. See tähendas seda, et enamik töid oli sel suurel pühäl keelatud, aga maagilisi toimetusi tuli just siis teha, sest toime oli mitmekordne. Nii tegeldi oma tegevusala jaoks oluliste tööriistade kordasättimisega: põllumehed parandasid hobuseriistu, et hobused suvel ei väsiks, ja kalamehed korrastasid võrke, et suvel hea kalasaak oleks.

Kellel kiike pole, see tsöötagu!

Suurel nädalal ehitati ka kiikesid, sest lihavõtetel ehk kiigepühadel pidid nii noored kui vanad kiikuma, **et suveks head ja tugevat tervist kindlustada**. Neis paigus, kus külakiike veel polnud või oli see veel korrastamata, kiiguti laual, mis oli üle

roika asetatud – lõuna pool nimetati seda **tsöötamiseks**, põhja pool lauahüppamiseks.

Vaiksel laupäeval värviti ka mune, sest lihavõttepäeval pidid munad juba ilusti valmis olema. Munade värvimine levis Eestis laiemalt alles 19. sajandil, munade koksimise ja pühadetoiduks tarvitamise komme on palju varasem. Mune värviti pikka aega looduslike vahenditega, eeskätt sibulakoorte ja saunaviha lehtedega, kasutati ka riideräbalaid, lõngajuppe ja pabereid. Ilusad punased munad saadi madarajuurtega, rohelised noorte kaselehtedega, sinised mustikatega värvides. Värvitud munad määrati sulavõiga üle, siis jäid nad ilusad ja läikivad. Spetsiaalseid munalakke hakati Eestis müüma alles 1920. – 30. aastatel. Nõukogude ajal ei peetud kristlikest kommetest lugu ja munavärve ei olnud saada – nii tõusid looduslikud värvid taas au sisse. Munade koksimist on nimetatud ka **trikseldamiseks või tiksutamiseks**. Reegel on, et kokku lüüakse ühesugused otsad – kas teravamad või tõmbimad. Kumba muna kokkulöömisel terveks jääb, see on võitja ja saab teise muna endale. Levinud on ka uskumus, et **enne koksimist peab igaüks soovi mõtlema** ja kelle muna terveks jääb, selle soov läheb täide!

On asju, mis ei muutu – nagu meie esivanematele mitusada aastat tagasi, nii tähendavad lihavõttepühad ka meile talvega hüvastijätu ja kevade tervitamise aega. Kevadpühad on kõigil rahvastel rõõmupüha, sest loodus on (t)ärkamas ning karm talv selja taha jäänud.

Nipp: Kui lihavõttepäeval silmapesuvette hõberaha/pajutibusid panna, pidi kaua noor ja ilus püsima. Samuti tasub sel päeval juukseid lõigata, et need ikka kohevad ja paksud oleksid.

Äpu-äpu-äpu-äpu!
 Olen väike äpu-näpu.
 Äpu-näpu, näpu-äpu –
 olen lõbus Näpu-äpu.

Märts on teatrikuu. 20. märtsil on ülemaailmne laste- ja noorteteatri päev, 21. märtsil ülemaailmne nukuteatri päev ja 27. märtsil rahvusvaheline teatripäev. Too teater ka endale koju. Selleks valmista mitmesuguseid näpunukke ehk näpu-äpusid.

Lõika minu lõike järgi sobivat värvi käsitööviildist välja kaks kehapoolt ja nuku nägu. Õmble keha kokku nõõpaugupistega.

Alumine serv jäta lahti sõrme jaoks. Koos keha kokkuõmblemisega õmble külge nägu, aga näo võid ka hiljem keha külge liimida. Kleebi või tiki suu ja nina.

Juuksed tee lõngast, silmad pärlitest või litritest.

Loomnukule polegi sul vaja eraldi nägu välja lõigata.

Silmad, suu, nina, põsed, kõrvad ja muud vajalikud detailid kinnita otse nuku keha külge.

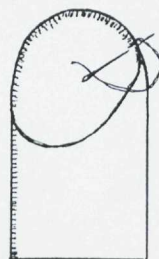
Märtsis on ka jänkupühad.

Selleks tähtpäevaks meisterdagi iga sõrme otsa üks väike jänku ning üllata peret etendusega.

Meeldejäätavat märtsikuud!

Lully Gustavson

Keha – 2 tk

Nägu

**Teater
 näpu
 otsas!**

Ootamatu reis Keeniasse

toidulaud. „Nojah, aga näed, Tommy, kui anname pitsalõigu ühele, siis hakkavad teised ka tahtma. Ja pealegi on see mu lemmikpitsa..“

Põliselanikud olid juba hakanud julgelt meie poole tulema.

„Martin, ma ostan sulle oma taskuraha eest uue pitsa, kuid praegu on meil valida, kas anda neile kolm karpi pitsat või endi elud.“ „Oh, olgu peale!“ vastas vend vastumeelselt.

Käisime natuke Keenias ringi, kuid jalad hakkasid väsima.

„Tommy, vaata! Seal on üks mees, kes lehvitab meile.“ Me jooksime mehe juurde, kelle nimi oli Ashim. Ta ütles meile, et me istuksime elevantide selga ja ta teeb meile väikese ekskursiooni. Kohtusime proua kaelkirjak Sõõriku, ahv Tumba-Leele ja papagoi Pläraga. Kaelkirjak meisterdas meile vibud, ahv Tumba-Leele tahtis meid koolitada Tarzani järeltulijateks ja papagoi Plära proovis meid lendama õpetada. Ashim aga näitas meile pärastpoole Keenia põnevamaid paiku. Me saime palju teada Aafrikast ja selle kultuurist. Ashim hakkas meile just küttimist õpetama, kuid äkki kostis meie korteriuukse juurest häält. Mina olin jälle mina – Tommy – ja minu vend oli vennas Martin. Olime täiesti tavalised lapsed täiesti tavalises kodus. Sellegipoolest oli päev paremaks muutunud ja pea ei olnudki enam nii kuum nagu Aafrikas.

Anna-Liis Uuetoa Lilleküla Gümnaasiumist

SEEKORD SIIS KÕRVAPÕLETIK. Ema ütleb, et jään nii ruttu haigeks, et keegi ei jõua öelda isegi sõna „haigus“... Arvatavasti jään nädalaks voodisse ning pean taluma vastikut rohtu, mida mulle kõrva tilgutatakse. Õnneks pole asi just väga hull, sest vennas Martin on siin ja aitab mul tuju tõsta, kuid ometi olen natuke kurb.

„Mis viga, vennas? Ega sa ometi haiguse pärast pead norgu ei lase?“ küsis Martin. Vastasin kähku: „Ei ole haigusega midagi seotud. Lihtsalt igatsen sõpru.“ – „Issand, Tommy! Su pea on umbes sama kuum kui temperatuur Aafrikas!“ hüüdis vennas. „Oh, jälle palavik. Ai, Martin! Ära topi seda rohtu mulle kõrva! Aga see, mis sa Aafrikast rääkisid... Oh, kuidas tahaksin seal olla!“ vastasin venna hüüatusele.

„Aga me ju olemegi praegu Aafrikas. Täpsemalt Keenias. Appi, Tommy, vaata! Seal on üks aafriklane. Ei, siin on neid mitu!“ „Küllap sinu pitsa äratas nende maitsmismeele ja nad tahavad süüa,“ oletasin. „Aafriklastel ei ole just kõige rikkam

Päike ja kuu

Kord kokku said päike ja kuu
ja imestas seal all iga puu:
miks päike ja kuu kokku saavad –
neil mõlemal oma aeg, mida täitma peavad.

Vihaseks sai siis päike.
Ta sõnas: „Oh sa äike!
Mis sina, kuu, siin teed?
Kas ei näe sa oma teed?“

Kuu siis vastas nõndaviisi:
„Selgitan asja sedaviisi,
teisel pool maad ei taheta mind,
tahavad kuu asemel hoopis sind!“

„Milleks siis mina,
kui sealpool on öö?
Seal paistma peaksid sina,
igapähele on oma töö.“

Ütle nii neile:
ma paistan nüüd teile,
sest igapähele oma töö,
puhkamiseks on olemas öö.“

Nii tegigi kuu
ja selgeks sai iga puu,
et nii päike kui kuu
on sõbrale truu.

Lugu väikesest UFOst

Väike UFO elas tädiga, kellel olid südamekujulised silmad. Ta oli väga sõbralik ja sõnakuulelik UFO. Ta lendas rõõmsalt toas ringi, maandudes kord kapi otsa, kord laua peale. Ta istus ka aknalaual, vaadates koos tädiga aknast välja.

Õues oli juba sügis. Lapsed tulid koolist, ranitsad seljas. Tädid ja onud kõndisid, sallid ümber kaela ja mütsid peas. Mõnikord läks üle õue koer, kellel oli tädi või onu rihtmaga järel. Kõik kiirustasid kuhugi.

UFO aga kasvas järjest suuremaks. Ikka kauem istus ta aknalaual, vaadates välja ja nagu igatsedes millegi järele. Tädi vaatas, kuidas UFO kasvab ja kasvab, ning kartis, et lõpuks ei mahu UFO enam tema tuppa ära.

Aga tädi kartis ka, et kui ta teeb ukse lahti, lendab UFO välja ning ta ei näe teda enam kunagi. Nii juhtuski! Kui tädi hakkas poodi minema ja ukse avas, lendaski UFO välja.

Tädi ootas UFOt õhtuni ning lõpuks läks teda parki otsima.

Pargis pingi peal istus kurb onu. Tal oli peas väike torukübar, seljas lühike must pintsak ja jalas valged püksid. Kõrvas oli onul väike kaunistus ja silmas pisar.

Tädi istus onu kõrvale pingile ja küsis, miks onu nii kurb on. "Ma kaotasin seemne, millest pidi kasvama UFO," ütles kurb onu. "Nüüd pean ma sõitma uuesti kaugemale ufode maale, et uus seeme muretseda."

Onu näitas kohvrit ja kotti, mis tal kaasas olid.

Tädi jutustas, et tema UFO just lendas minema, ei tea kuhu. Kurb onu kutsus tädi endaga kaasa.

"Ufode maa nimi on Maaresaare," ütles ta. "Seda maad ei näe ükski inimene, sest see on tagurpidi."

Nüüd läksid tädi südamekujulised silmad täiesti ümmarguseks.

Ta küsis kurvalt onult: "Kuidas meie sinna saame?"

"Mie lendame ühe teise UFOga, kes on minu vana sõber."

Tädi pani kurva onu põsele tänutäheks punase musi.

Ruttu jooksis tädi koju kotti pakkima. Ees ootas põnev lend Maaresaarele.

14. märts – emakeelepäev

Miks just 14. märtsil?

14. märtsil 1801 sündis nimelt **Kristian Jaak Peterson** – andekas eesti soost noormees, kes nimetas end maarahva laulikuks. Kristian Jaak oli keelte peale erakordselt andekas: 20aastase noormehena tõlkis ta rootsi keelest saksa keelde Gananderi "Mythologia Fennica" – selleks pidi ta mõlemat võõrkeelt oskama niisama hästi kui emakeelt. Ta tundis huvi ka indiaani ja aafrika keelte vastu ning oli võimeline õpetama saksa, inglise, vene, ladina, kreeka ja heebrea keelt. Selle soliidse loetelu peale kerkib küllap silme ette eakas hallipäine professor! Kes teab, kui palju keeli oleks Kristian Jaak selgeks saanud, kui ta oleks elanud kõrge eani, kuid kahjuks viis tuberkuloos – tollases kõnepruugis tiisikus – andeka noormehe kaasa 21-aastaselt.

Kes tuli mõttele hakata emakeelepäeva pidama?

Emakeelepäeva idee kuulub Ida-Virumaal asuva Sonda kooli staažikale õpetajale ja juhatajale **Meinhard Laksile**, kes hakkas 1995. aastal koguma toetusallkirju meie emakeele kaitseks.

Millal tähistati seda päeva esmakordselt?

Mitmel pool peeti emakeelepäeva juba 1996. aastal, kuid ametlikult kuulutas Riigikogu selle päeva riiklikuks pidupäevaks **1999. aastal**.

KOOL, KUS LUGEMINE LOEB

Juhend õpilastele

Poiss ja tüdruk, laps ja noor, kes Sa nühid pinki põhikooli 4.- 9. klassis! Kui inimene kolm päeva pole midagi lugenud, pidi jutt lamedaks minema. Kui veel pikem paus tekib, on oht, et ajukoor tõmbub siledaks nagu hästi sissesõidetud kelgumägi.

Mis on see, mida Sinule **meeldib** lugeda?

Kust Sa seda loed – sõbra kirjast, raamatust, MSN-st, blogist ...

Mis on see, mida lugedes tunned, et hakkab parem, et saad asjadest rohkem aru, et oled ise tore inimene?

Mida Sinu **koolis** tehakse selleks, et Sa saaksid lugeda, mida tahad ja vajad? Et Sa oskaksid kasutada kõiki lugemise võimalusi, mida tänapäev pakub?

Mis segab lugemist? Mis tingimustel loeksid rohkem kui praegu?

Kas lugemine ja ise info otsimine võiks (kasvõi osalt) asendada kooliskäimist?

Mida õpetajad ja raamatukogutöötaja Sulle huvitavat on soovitanud ja õpetanud? Kelle soovitusi kuulad ja pead oluliseks? Sõbra, õe, venna, ema, isa, õpetaja ...?

Kas ka Sina kellelegi lugemist soovitada saad?

Mida toredat oled oma kaaslastega saanud korraldada seoses lugemisega?

Milliseid toredaid lugemistegevusi koolis – tunnis, raamatukogus, arvutiklassis – teha saad? Oled osalenud internetis mõnes raamatutega seotud foorumis? Tahaksid Sa, et keegi internetis Sinuga lugemisest mõtteid vahetab?

Kirjuta sellest kiri ja saada võistlusele "Kool, kus lugemine loeb".

Tähtaeg: 14. märts 2008.

Seda võistlust korraldab Eesti Lugemisühing.

www.lugemisyhing.ee

Võid saata e-kirja aadressil lugemine.loeb@mail.ee

või paberkirja aadressil

Kadrioru postkontor, Nimekast 590, LUGEMINE LOEB, Tallinn 11002

Toredamaid kirju avaldame lugemisühingu koduleheküljel ja ajakirjanduses, vaat et teeme omaette raamatugi.

Huvitavamate mõtete väljaitlejaid kutsume esinema ja autasustame 6. juunil Eesti Lugemisühingu konverentsil.

Kirjuta, mis mõtled – Sinu mõtted muudavad tegelikkust!

Küsimused aadressil lugemine.loeb@mail.ee või tel 6199 718

Popp ja tropp

Kas Sina oled oma koolikotiga rahul? Ei noh, seekord ei räägi me hinnetest, mis seal ranitsas peituvad, ega ka kooliraamatute rängast raskusest, vaid ikka kotist endast!

Eks need koolikotid ole aegade jooksul kõvasti ka oma kuju ja olekut muutnud: Joosep Toots sidus omal ajal vihikud-raamatud nõõriga pambuks, teie vanaisad-vanaemad uhkeldasid portfelliidega ja isad-emad kandsid rohmakavõitu ranitsaid.

Aga missugune oleks Sinu meelest, hea lugeja, üks eriti popp koolikott? Pane oma mõtted kas kirjasõnas või pildina paberile ja saada toimetusse! Võrdlusmaterjalina võiksid joonistada või kirjeldada ka sellist koolikotti, mida vaadates ütleksid: tropp mis tropp! Ootame koti-ideesid 5. aprillini 2008!

Parimatele auhinnaks Rimonnelt Barbie´d, kellel ka isevärki kott kaasas!

Maaletooja:

RIMONNE

r a h n u

r
e
e
t
m
ä
n
g
e
l
-
j
u
u
s
e

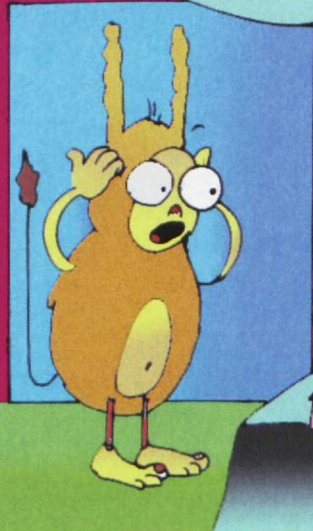

krökk...krökk

krökk!!

krökk...

p
i
i
k
s

p
i
i
k
s

p
i
i
k
s

Vanessa Alter
Mustamäe Laste
Loomingu Majast

Usin äratuskell

Juss oli viieaastane poiss. Kuna ta hommikuti kava magas, kinkisid vanemad talle jõuluks uhke äratuskella. Jussile meeldis ta uus äratuskell väga. See oli päris suur, rohelist värvi ning tal olid ka käed, jalad, silmad ja suu. Osutid olid kellal pruuni värvi ning meenutasid Jussile ta vanaema prille.

Juss pani oma uue toreda kella voodi lähedal oleva öökapi peale. Äratusaega näitava osuti keeras ta kella seitsmele. Poisile tuli uni peale ja ta läks pesema. Nüüd oli ta puhas ning kiirustas voodisse, tõmbas teki üle pea ja jäi mõttesse.

Ta juba peaaegu magas, kui kuulis kummalisi samme. Juss sirutas pea teki alt välja ning nägi oma voodi kõrval uut äratuskella. Poiss tõstis kella enda kõrvale voodisse. Kell kurtis oma muret: tal oli kapil seistes külm hakanud. Ta lausa värises. Juss lubas, et hommikul palub ta emal kellale kampsuni kududa. Seda kuuldes oli äratuskell väga rõõmus. Ta hüppas voodist alla ja hakkas öökapi juurde minema, kuid Juss kutsus kella tagasi. Ta tõstis oma uue sõbra taas voodisse ning ütles, et kell võib tänase öö tema kaisus magada, sest siis on tal soe. Äratuskell tänas ning Juss jäi magama.

Hommikul ärkas Juss äratuskella sosina peale. Tal oli hea meel, et kell teda vaikselt äratas. Enne kui Juss sööma minema hakkas, ütles kell, et poiss kellelegi ei kõneleks kella rääkimis- ja liikumisvõimest. Juss lubaski seda. Kui kõigil pereliikmetel olid kõhud täis, palus Juss ema, et see võiks kellale kampsuni kududa, sest praegu on ju talv ja kindlasti on kellal külm. Ema naeris ja läkski kuduma.

Lõuna ajal tõi ema Jussile jäätist ning andis talle ka väikese punase kampsuni. Kui ema toast lahkus, pani poiss kellale kampsuni selga. Kell oli nii rõõmus, et hüppas mitu korda õhku.

Sellest päevast peale said poisist ja äratuskellast parimad sõbrad. Õhtuti, kui Juss magama läks, rääkis kell talle muinasjutte või laulis laulukesi. Jussil tulid alati ilusad unenäod. Ja ta ärkas hommikuti äratuskella maheda sosina peale.

Steve Astok Haapsalu Gümnaasiumi 8. b klassist

Tähekesse unenägu

Ühel ilusal selgel talveõöl oli Täheke taevalaotuses ära eksinud. Ta nägi ümberringi teisi omaguseid, kuid ükski neist ei vilkunud koduselt ega tundunud veidikenegi tuttav. Ja härra Kuu oli samuti kadunud.

Täht kõndis, tegi vahepeal mõne hüppe, kuid ikka veel ei näinud ta mitte ühtegi tuttavat nägu. Ka tume taevalaotus ilma Kuu kohalolekuta, kes sel hetkel ometigi Tähekesse jaoks nii vajalik oli, muutus aina õudsemaks.

Tähe silmanurka tuli pisar... algul üks, ja siis neid aina voolas ja voolas tähetolmuna maa poole. Täht ei suutnud enam edasi kõndida. Tema väikesed tähesilmad olid nutust punased. Kõvahäälsed nuksatusi oli kuulda tuhande tähe kaugusele. Miks küll Kuud ei ole ja kuhu mu sõbrad on kadunud? – see mõte täitis kogu Tähe peakese.

Tähel hakkas endast nii ääretult kahju. Ta tundis, kuidas ta aina kahanes ja tuimaks muutus. Varsti poleks aru saadudki, kas tegu on ikka Tähekesega või eksleb taevalotuses üks lõpmatu õnnetu viisnurk. Järsku jäi Täheke seisma, sest kuulis mingi heli ja tundis, kuidas teda aina tugevamalt sikutatakse.

Kuidagi liiga tugevalt isegi! "Ärka ometi üles!" kuulis Täheke äkitselt. Ta tegi silmad lahti ja nägi, et härra Kuu raputas teda ning ütles: "Aeg on ärgata. Öö on kätte jõudnud ning kõik tähepoisid ja -tüdrukud on oma koha juba üles leidnud." Nüüd mõistis Täheke, et kõik eelnev oli olnud vaid uni ja et üks kaunis talveöö on teda ootamas. On ju nii pisikeste kui suurte tähtede tööks laste und valvata ja pimedal öösel inimestele valgust näidata.

Margo Jaanimägi Väike-Maarja Gümnaasiumi 4.a klassist

Nooruslikud Saladin ja Lõvisüda

Veebruarikuus töid G. Otsa nim. Muusikakool ja Kaari Sillamaa Laste ja Noorte Muusikateater lavale ühise ajaloolise muusikali „Saladin ja Lõvisüda”, W. Scotti romaani „Talisman” ainetel.

See on muusikal kahest legendaarsest väejuhist Palestiina põletavas kõrbes. Lugu kummalisest sõprusest, armastusest, salasepitsusest ja rüütliidealidest. Inglise kuningas Richard I (1158-1199) ja Egiptuse sultaniks tõusnud Salah ad-Din Jusuf ibn Aijub (1138-1193), keda lääs tunneb Saladini nime all, kuuluvad keskaja suurimate ajalooliste tegelaste hulka. Kolmanda ristisõja lahinguväljad olid areeniks, millel kohtusid need kaks rüütliajastu uhket esindajat, kaks ühtmoodi karismaatilist meest, kellele tuhanded järgnesid märtrisurma. Kumbki neist oli oma usu nimel võideldes püha sõja kangelane,

Mõte teha lugu turbanitega meestest ja tõmmudest tantsijataridest tekkis **Kaari Sillamaal** esmakordselt 10 aastat tagasi, mil ta sattus kuulma üht Maroko mustalt turult ostetud plaati Arabia rahvamuusikaga. Peale seda, kui Janika Sillamaa luges läbi W.Scotti romaani „Talisman”, otsustatigi lavale tuua idamaine muusikal. Muusikali esimene variant valmis aastal 1999, mil seda mängiti 5.-7. klassi õpilastega.

Nüüd, 10 aastat hiljem, on aga lavale jõudnud täisväärtuslik muusikal, mida vaatajad said nautida kõigest kuuel korral! Seda erakordsem ja väärtuslikum see aga oli!

Nende kuue etenduse lavale toomiseks kulus usumatult palju aega: aasta läbirääkimisteks, pool aastat orkestreeri-

miseks-arranjeerimiseks, sama palju laulu-, orkestri- ja kooriproovideks, sellest 3 kuud lavastusproovideks; sellest 2 kuud tantsu- ja võitlusproovideks, dekoratsioonide, kostüümide ja rekvisiitide valmistamiseks, kuu stseenide kokkuvastamiseks ja muusikaproovideks, 2 nädalat reklaamide kujundamist, lavaproove, läbimänge, kontrolltetendusi, video filmimist ja montaaži. Kuue etenduse toimimiseks läks vaja 150 tegijat! Muusika kirjutas Kaari Sillamaa, stsenaarist ja lavastaja on Janika Sillamaa.

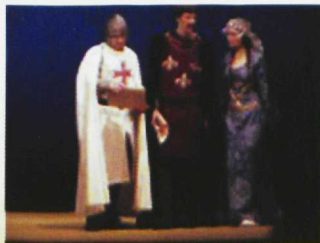
Veebruaris-märtsis toob Kaari Sillamaa Laste ja Noorte Muusikateater lavale muinasjutt-muusikali „Lumivalgeke”. Osades näeb selliseid armastatud esinejaid lauljaid-näitlejaid nagu Hele Kõre, Mikk Saar, Janika Sillamaa, Tanja Mihhailova jt.

Teadmiseks kõigile muusikahuvilistele – 19. märtsil on G. Otsa nim. Muusikakoolis LAHTISTE USTE PÄEV, kus saab infot sisseastumise kohta, võib käia solfedžo- ja erialakonsultatsioonis, bändiklassi tunnis, orkestrite proovis jne!

Lisainfo:

www.lkkk.ee

www.otsakool.edu.ee

Saladin ja Lõvisüda

Saima ja võlutelefon

Kass ja uss

Ükskord ammu kiusasid kõik loomad kasse – neid kiusasid hundid, rebased, koerad, karud ning isegi jäneseid. Hiiredki olid veendunud, et kassid ei suuda neid kinni püüda ja linnudki narrisid neid õhus lennates.

Kiisud said aga nii vihaseks, et otsustasid kokku tulla. Kõik tänavad ja prügikastitaged olid täis silte:

"KISUD! Same koku sure prükgasdi jures, pärrast õhtusd prükimäel kollamisd. Mr. Mjäu."

Pärast prügimäel käiku olidki kassid kohal. See oli imelik koht ja üks nõiamoor tuli neile vastu ning ütles: "No läheb nõidumiseks!"

Kassid rääkisid oma kurva loo ära ja nõid arvas, et ta saab neid aidata. Kassidel oli võimalus enesekaitseks mürki saada, kuid selleks pidid nad kõik oma neli jalga ja mõnusa karvkatte loovutama.

Kõik olid küll ehmunud, kuid ootasid siiski oma järjekorda. Esimene musta-valgekirju kiisu ütles, et tema on valmis. Ta läks nõia juurde ja temast sai ühe hetke pärast rästik. Paljud mõtlesid, et selline välimus ja mürk ei tasu jalgadest ilma jäämist ära ja jooksid minema. Kõigi musta-valgekirjude ja tiigrikarva kasside võlusõnad olid kerged ja neist said rästikud. Hallide ja süsimustade kiisude võlusõnad olid keerulisemad ja läksid nõial kogu aeg sassi – nendest kassidest said nastikud ja nemad ei saanud mürki. Punaste kasside võlusõnad olid aga eriti keerulised. Et need läksid nõial kohe sassi, siis said nendest kiisudest hoopis vaskussid. Kõik nastikud ja vaskussid roomasid kiiresti minema, et nõid neile veel midagi kokku ei nõiuks,

Nii tekkisidki ussid, ja et te seda juttu naljaga ei võtaks, on siin mõned sarnasused kirjaski:

Mõlemad teevad susinat, kui nad midagi kardavad.

Kassile ja ussile maitsevad mõlemale hiired ja linnupojad.

Mõlemad on peast sabani ühepikkused.

Kasse ja usse peetakse nõialoomadeks – ja millised kihvad neil mõlemal veel on!

Mõlematele meeldib päikese käes kerask pikutada, piimast ei ütle kumbki ära.

Vaadake oma kasse ja mõelge, millisteks roomajateks oleksid nemad nõia juurde minnes saanud!

Elas kord üks tüdruk nimega Saima. Ta elas väga suures peres, milles oli seitse last. Saima oli pere noorim ja ainuke tüdruk. Saima oli väga edukas õpilane, kes esines hästi üleriigilistel olümpiaadidel. Tal oli erakordselt hea lauluhääl, mida ta demonstreeris lauluvõistlustel.

Siis, kui Saima teismeliseks sai, oli tal nagu igal teisel puberteediikka jõudnud lapsel omad iidolid, eeskujud. Saima suureks unistuseks oli mõne oma ebajumalaga kohtuda, samas oli Saima pere nii vaene, et ei saanud käia välisriikides ega kontsertidel nagu teised temaealised. Saima kulutas kõik oma raha, mille ta sai maasikate müümisest Ülemiste keskuse ees, lauljate ja näitlejate posteritele. Nii siis oligi 15-aastase Saima toas, mida ta jagas 3 vennaga, plakatid Tanel Padarist, Kristjan Kasearust, Orlando Bloomist, Keira Knightlust ja loomulikult Inesest, Saima suurim soov oli aga hoopis kohtuda Paris Hiltoniga! Kuulus staar pidigi tulema Tallinna Lauluväljakule kontserti andma. Päevad läbi unistas Saima kas või rääkimisestki oma iidoliga.

Taevavägede juhatajal tuli mõte Saimat premeerida tema tubliduse eest, nii otsustas ta oma vana mobiiltelefoni Nokia Almighty kinkida sellele tublile Tallinna tüdrukule.

Kui Saima ühel päeval koolist koju jõudis, leidis ta oma voodi pealt mingi naljaka kasti, mis justkui hiilgas tema toas. Uudishimulik Saima tegi kasti lahti ja leidis telefoni. Telefoni kõrval oli kiri, milles kinnitati, et see imeasjandus on just Saimale. Saima hakkas siis telefoni lähemalt uurima. Telefonil oli ainult üks nupp, seda vajutades tuli ekraanile Paris Hiltoni nimi. Äkitselt pillast tüdruk telefoni käest: seal oli ju TEMA nimi! Veidi aja pärast võttis Saima julguse kokku, tõstis telefoni üles ja vajutas nuppu. Telefon kutsus ja kutsus, kuni lõpuks vastas üks naisehää. Saima oleks peaaegu minestanud: ta oli peaaegu kindel, et teisel pool ongi Paris. Saima siiski toibus ja küsis Pariselt, kas neil poleks võimalik kohtuda. Paris vastas oma imekauni hälega, et teda rõõmustaks väga näha oma noort fänni. Hiljem selgus vestluse käigus, et Paris oligi teel Tallinna.

Kui kaunid noored kohtusid, märkas mainekas täht, et Saimal on väga ilus hääl. Paris pakkus välja, et tema hitti "Stars Are Blind" esitavad Paris Hilton ja Saima koos. Saima oli loomulikult nõus. Enne kontserti oli Saima väga elevil. Parise abiga oli ta saanud kontserdi jaoks kenad uued riided ning ta polnud enne nii suure publiku ees laulnud. Kontserdil laabus kõik suurepäraselt ning paljud produtsendid märkasid Saima imekaunist häält.

Saimast sai maailmakuulus popstaar, kes on nüüd ise paljude noorte iidoliks. Kui ta surnud pole, võidab ta arvata-vasti praegugi noorte poiste ja tüdrukute südameid.

Järjehoidja

Väikese inimese töö

Juhan Saare jutustus "Mäng" on küll mudilasteraamat, kuid kindlasti on seda huvitav lugeda ka suurematel. Raamat pajatab väikesest tüdrukust Karoliinast, kelle mõtetes on tõsielu läbi põimunud fantaasiaga. Nagu Lindgreni Väikevend mängis Katuse-Karlssoniga, kelle olemasolu suured inimesed ei uskunud, nii ajab Karoliinagi asju aegajalt elustuva mängukoera Panda, klouni, konna ja kassiga.

Juhan Saar • MÄNG

* * *

"See on pikk ja kurb jutt," kordas Hulkuv Kass ja tema silmad muutusid veel kurvemaks kui ta ise. "Mul pole isa ega ema ega üldse kedagi. Kui ma sain kahe kuu vanuseks kassiks, siis hakkas mu isa katust mööda ühte kassitüdrukut taga ajama, kukkus korstnasse ja määris ennast nii lootusetult mustaks, et ei julgenudki enam koju tagasi pöörduda. Ema kurvastas sellest nii väga, et võttis rotimürki ja heitis hinge. Ainukesed, kes mulle on jäänud, on kauged sugulased Aafrikas, kelle juurde sõiduks ma raha kogungi."

"Kas need on ka kassid?" küsis Karoliina.

"Jah," vastas Hulkuv Kass. "Ka nemad on kassid, aga nad lasevad endid kutsuda lõvideks, sest seal on teistsugused kombat ja teistmoodi seltskondlik tegevus."

"Lõvid?" ütles Karoliina kahtlevalt, sest see, mis ta oli lõvidest kuulnud, et sobinud küll kokku seltskondliku tegevusega.

"Lõvid, jah," kordas Hulkuv Kass. "Ma kujutan ette, kui kenasti nad mind vastu võtavad, kuidas me koos nurru lõome ja hiiri püüame. Suured sugulased on suur asi nii üksikule olendile nagu mina."

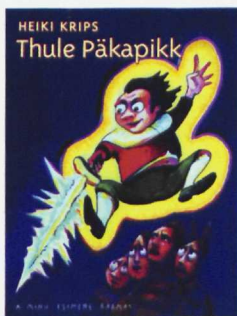
"Ma ostan tõesti selle hiire ära," ütles Karoliina kaastundlikult, "aga ma kingin ta sulle kohe tagasi."

© Juhan Saar ja Faatum

Aastaringised päkapikud

Heiki Kripsi raamat "Thule päkapikk"

pole sugugi jõulujutt, nagu pealkirjast võiks arvata. Lugu kirjeldab isevärki Thule maailma, mille kaardi lugeja raamatu siseküljelt leiab. Selles maailmas elab hulk kummalisi tegelasi, kes himustavad endale saada muinasjutulist riistapuud – soovipada. Inimeste maailma sattudes ja poiss Tommiga kohtudes on päkapikul ja ta sõpradel palju imestamist.

* * *

Tommi tundis tulnukatele mõeldes korraks vastupandamatut soovi tuppa joosta ning uks lukku keerata. Siis tajus aga, et tulijad ei sobinud kuidagi kokku tema ettekujutusega kosmose-

tulnukatest. Pigem meenusid nad muinasjututegelasi. Ta jäi kohale.

Päkapikule meenus inimeste tervitamise viis ja ta hüüdis Tommile: "Päkapikk."

Pisi, kes kõndis tema järel, hüüatas kohe: "Pisi."

Jännis sai aru, et tema kord on tervitada, ja karjus: "Jännis." Ning Tassija kõmistas omakorda: "Tassija."

Tommi arvas, et võõrastel on veider komme nimesid hüüda ja otsustas samamoodi käituda. Ta astus sammu tulijatele vastu ning hüüdis kõva häälega: "Tommi!"

Nüüd jõudsid tulijad inimesega kohakuti ja jäid kohmetunult seisma. Keegi ei osanud midagi öelda.

"Sina oled siis inimeste laps?" küsis Pisi viimaks ja kõhatas.

"Jah," vastas poiss ja küsis vastu: "Ja sina oled siis päkapikkude laps?"

© Heiki Krips ja Tänapäev

13aastase Katrini lugu

Anette-Marlen Otti, kelle raamat "Katriin! Lugu 13aastase tüdruku elust, sõprusest ja armastusest" ilmus

poodidesse talve hakul, te Kirjanike Liidu nimekirjast ei leia – vähemasti praegu mitte. Nimelt on Anette-Marlen 14aastane koolitüdruk, kes läks sügisel, pärast Konguta Kooli lõpetamist, Elva Gümnaasiumi 7. klassi. Jutustuse "Katriin!" kirjutas Anette veel 13aastasena. Jutte on ta kaustikutesse kirjutanud sestpeale, kui pliiats peos hakkas püsima. Praegu kirjutab Anette-Marlen Ott oma jutustusele järke. Lugejal on küllap huvitav teada, et raamatu autor on pälvinud ka "Aasta vabatahtliku" märgi ja Punase Risti medali.

Siinkohal väike katkend raamatust, mille ilmutas kirjastus **Tormikiri**.

* * *

Katrin ajas end aeglaselt püsti ning vahetas riided. Meikimise peale kulus tal ilmatu aeg, nagu alati.

Tüdruk torkas rosinapaki koolikotti ning seadis sammud väliskuse poole. Kuid enne, kui ta jope selga jõudis tõmmata, märkas Kevin teda:

"Emme! Katrin läheb minema!" Kevin jätkas söömist.

Sinthia tuli esikusse ja manas näole sõbraliku naeratuse: "Kat? Kuhu sa lähed? Kas sa süüa ei tahagi?"

Katrin vaatas emale imestusega otsa.

"Mis värk käib?" mõtles ta. "Miks ema nii sõbralik on?"

Sinthia pani käe Katrini õlale: "Kullake, söö ikka enne midagi..."

Katrin keerutas end umbusklikult Sinthia haardest välja. Tüdrukule jõudis kohale. Täna on ju kohus ja...

"Läheb varajagamiseks..." lausub Katrin tasakesi.

"Mida?" küsis Sinthia, sest ta ei saanud aru, mida Katrin selle all mõtles.

"Vara jagatakse ära... Mina ja Kevin... Vara jagatakse ära... Ta tahab, et... Ma pean oma vanemate vahel valima... Ta..." mõtles Katrin üksisilmi lillepostamenti jõllitades. Sinthia katkestas Katrini mõtte: "Katrin? On kõik korras?"

Tüdruk toibus, võtis nagist jope, maast koolikoti ning marssis majast välja.

© Anette-Marlen Ott ja Tormikiri

Palju õnne sünnipäevaks!

Leelo Tungal

Tiina Kiilaspea

♩ = 80

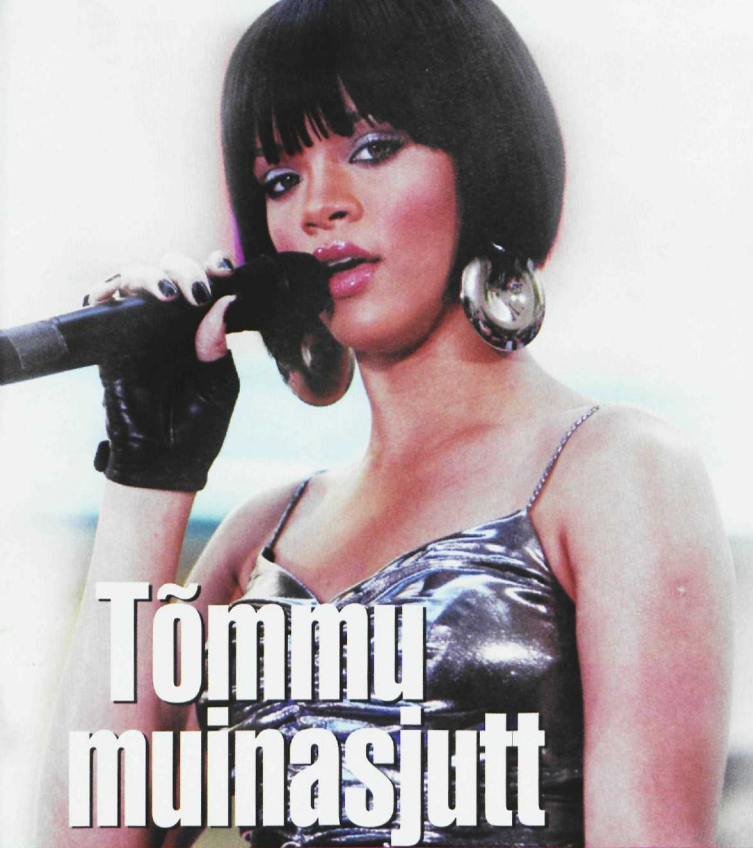
Pal-ju õn-ne sün-ni-päe-vaks! Pal-ju õn-ne sün-ni-päe-vaks! Sõr-med, varb-ad, kõht ja kõr-vad, sõr-med, varb-ad, kõht ja kõr-vad.

Pal-ju õn-ne sün-ni-päe-vaks! Pal-ju õn-ne sün - päe-vaks! Rips-med, juuksed, ku-mu-kar-vad, rips-med, juuksed, ku-mu-kar-vad.

Pal-ju õn-ne põl-ved, rei-ed, pal-ju õn-ne, põl-ved, rei-ed, silm-ad, selg ja kael ja ni-na, silm-ad, selg ja kael ja ni-na.

Ju-hus-li - kult saa-te tei-e sa-ma va-naks na-gu mi-na, ju-hus-li - kult saa-te tei-e sa-ma va-naks na-gu mi-na!

Tõmmu muinasjutt

Märtsi keskpaigas esineb Tallinnas

värskelt Grammy auhinna saanud tõmmu kaunitar **Rihanna**.

Nooruke lauljatar sai kuulsaks lausa muinasjutulise kiirusega: 2005. aasta juunis ilmus ta esimene singel "Pon de Replay", millele järgnes paar kuud hiljem album "Music of the Sun" – ning see saavutas kohe USA edetabelis kümnenda koha. Rütmibluusi noore ja särava tähena pälvis tüdruk samal aastal maailmamuusika (World Music Awards) auhindade jagamisel aasta parima artisti ja aasta edukaima pop-esineja tiitlid, ka ajakiri Billboard nimetas omalt poolt Rihanna aasta parimaks lauljannaks.

Kes teab, milliseks oleks kujunenud Rihanna (täisnimega Robyn Rihanna Fenty) elutee, kui ta poleks kokku juhtunud muusikaprodutsent Evan Rogersiga, kes parajasti veetis puhkust Rihanna kodus saarel Barbadosel. Tehnikakeskkooli õpilasena armastas tüdruk küll laulmist, kuid ei teinud mingeid pingutusi selleks, et lavale pääseda. Kariibi mere saarelt pärit kaunitar ei jäänud märkamatuks ka filmimeestele: 2006. aastal pakuti talle rolli filmis "Lase käia!" ja kõrvalosi seriaalides "Kõik minu lapsed" ning "Las Vegas". Kohe sai Rihannast ka Nike'i reklaamitüdruk – teda peetakse stiilitundlikuks esinejaks ka moelaval.

Debüüdist alates on lauljatar igal aastal uue albumiga välja tulnud: 2006 ilmus "A Girl Like Me" ning 2007 "Good Girl Gone Bad". Tänu viimasele albumile esitati Rihanna 2007. aasta saavutuste eest Grammy nominandiks tervelt kuuel alal. Auhind ei jäänud tulemata: selle pälvis Rihanna parima koostöö eest muusik Jay-Z-ga, ning pärjatud loo nimi on "Umbrella".

Albumi pealkirjast hoolimata ei saa Rihannat kuidagi "bad girliks" nimetada – otse vastupidi, juba teist aastat juhleb ta heategevuslikku organisatsiooni "Believe", aidates kodutuid ja vaestest peredest pärit lapsi. 20. veebruaril kahekümne aastaseks saanud lauljatarile ennustatakse edaspidiseks veelgi suuremat edu. Loodetavasti esitab ta ka Tallinnas "Umbrellat", mida peetakse eelmise aasta müüduimaks ja raadios esitatumaks lauluks üle kogu maailma.

Rihanna kodulehekülje leiad aadressil:

<http://www.thisisrihanna.com/>

KORNI

Kulla Kevin,

Korni kohta saad kõige enam andmeid muidugi bändi kodulehelt, mille aadress on: <http://www.korn.com>. Lisaks sellele võid bändi kuulata ka järgmiselt aadressilt: MySpace: <http://www.myspace.com/korn>

Tere! 10. veebruaril esineb Tallinnas megaheia bänd Korn. Üks mu sõber käis kontserdil ja ütles, et midagi nii superhead pole ta eluaeg kuulnud. Kas te võiksite Kornist veits kirjutada või vähemalt nende postri avaldada?

Kevin Harjumaalt

Bänd koosneb ameeriklastest

ning seda peetakse Nu-metalli stiili rajajaks. Korni koosseisus mängib praegu 3 meest: **Jonathan Davis** (vokaal), **James "Munky" Shaffer** (kitarr) ja bassimees **Fieldy** (kodanikunimega **Reginald Arvizu**). Tegemist pole enam verinoorte muusikutega: Jonathan on sündinud 1971, Munky 1970 ja Fieldy sünniaastaks on 1969, kuid oma debüütalbumi, mis kandis bändi nime, andsid nad välja juba ammu – aastal 1994. Varem kuulusid bändi koosseisu veel kitarrist Brian Welch ja trummar David Silveria, kuid esimene pöördus usuteele ja lõpetas bänditöö 2005. aastal, teine lahkus aasta hiljem. Korni viimane album, ilmus alles hiljuti – 2007. aasta juulis. Selle plaadi jättis Korn meelega pealkirjastamata: Jonathan Davis arvas, et kui The Beatles andis välja Valge ja Metallica Musta albumi, siis võib ka Korn endale lubada nimetat albumi. Oma esikplaadi ilmumise järel korraldas Korn õige pika kontsertreisi: ratastel oldi tervelt 2 aastat.

17. juulil 2007 ilmunud plaat oli bändil juba kaheksas ja seekordsele Euroopa-turneele eelnes Kornil pikem esinemiste sari USA-s, mis sai nimeks FAMILY VALUES TOUR. Jonathan Davis nentis rõõmuga, et neist fännidest, kes Kornil jumaldasid selle asutamise alguses 14 aastat tagasi, on nüüdseks saanud juba lapsevanemad, kes toovad oma võsukesi Korni kuulama. Korni plaate on üle ilma müüdnud rohkem kui 25 miljonit eksemplari ning bänd on olnud kuuel korral Grammy auhinna nominent ja kahel korral ka selle preemia laureaat.

Vello Salumets

Louis Armstrong

Otsustasin seekordse jutu kangelaseks valida muusiku, kes ei kuulu just rokokõlvkonda, kuid kellel on selle muusikavormi väljakujundamisel olnud kaasa rääkida üsna kopsakas sõna. Tema kohta öeldi minu nooruses Eesti meedias põlastavalt: "Kuulake! Nii kõlab roiskuva kapitalismi hääl!"

Tänaseks on need ütlejad vist jäädavalt ajaloo prügikasti heidetud, kuid SEE MUUSIK oli, on ja jääb! Tema nimi on Louis Armstrong.

"Oli 1923. aasta suvi. Suundusime kolmekesi sinna neegrite kõrtsi, kus mängis King Oliveri bänd. Orkestri koosseisu moodustasid kaks trompetit, klaver, kontrabass ja klarnet. Kui ma esimese sigareti tossama panin, alustas laval, teistest kümme meetrit tagapool, oma soolot orkestris teist trompetit mängiv mustanahaline sell. Mul kukkus sigaret hammaste vahelt ja suhuvõetud jook jäi kurku kinni. Saanud esimesest ehmatuses üle, karjusin täiest kõrist "Miks pole kõik maailma inimesed praegu siin saalis seda neegrit kuulamas! See on midagi müstilist!"

Nii värvikalt kirjeldas maailmakuulus helilooja Hoagy Carmichael oma esimest kokkupuudet **Louis Armstrongiga**. Teisalt pole selles vaimustuses midagi imelikku. On ju Louis Armstrong jazz'i suurnimi ja mõnede meelest isegi see kõige suurem. Ehk nagu üks muusikakriitik on öelnud: "Sõna "jazz" kasutatakse tihti vales tähenduses. Kuid kui see sõna üleüldse midagi tähendab, saab sellest aru alles siis, kui Louis Armstrong tõstab oma huulte trompeti."

Louis Daniel Armstrong sündis orjadest pärinevate neegrite perekonda New Orleansis 4. juulil 1901. a. Kui poiss oli kolmeteistkümnene, otsustas ta aastavahetuse saabudes tänaval taeva poole püstolit paugutada. Asi lõppes sellega, et üliagar politseinik toimetas püstolikangelase noorte kolooniasse. Kuid just tänu selles asutuses veedetud ajale tutvus Louis kornetimänguga ja vabanedes oli ta unistuseks pääseda mängima oma lemmiku Joe "King" Oliveri orkestrisse. Kahjuks oli Louis sellal veel liialt noor ja seepärast liitus ta pianist Fate Marable'i orkestriga, esinedes paar aastat Mississippil kulgeval jõelaeval "Dixie Belle". 1922. a. pääses Louis Armstrong viimaks King Oliveri orkestrisse ja peagi võis tema mängu kuulata ka heliplaatidel.

Järghesid esinemised mitmetes erinevates orkestrites ja ansamblites. 1927. a. moodustas Armstrong, keda oli hakatud kutsuma "Satchmoks" (mis tuleneb sõnast "satchel-mouth" ehk siis kottsuu) oma svingorkestri *Louis Armstrong & His All Stars*, aasta hiljem salvestati esimene heliplaat ja Armstrongi nimi hakkas levima ka valgete hulgas. "Satchmo" populaarsus suurenes veelgi, kui ta 1932. a. külastas esimakordselt Inglismaad, vallutades täielikult Londoni kuula Palladium-teatri publiku südamed.

Aastal 1949 nähti Louis Armstrongi nime esmakordselt Billboard-poptabelis palaga "That Lucky Old Sun". (NB! Edetabelitest oli pikemalt juttu eelmises numbris.) Esimene tõeline suurhitt sündis siiski alles kolm aastat hiljem, kui Briti tabeli TOP10 hulka jõudis "Satchmo" singel "Takes Two To Tango". 1928. esietendunud Berthold Brechti ja Kurt

eksemplari ja lisaks omistati talle veel 2 Grammy-auhinda aasta parim laulu ja parima esituse eest. Louis Armstrong oli muusik, kes läks ajaga kaasa, säilitades oma näo, ja elas üle kõik maitsete muutumisest tingitud vapustused, mis väiksema kaliibriga muusikutele tihti saatuslikuks on saanud. Võib-olla oli põhjuseks asjaolu, et Louis ei püüdnud iial midagi kunstlikult ellu kutsuda. Ta mängis ja laulis nii, nagu tundis. "Satchmo" oli ju tegelikult rahvapillimees, kellele kunagi oli selgeks õpetatud vaid kornetimängimise sõrmestik. Kõik muu tuli juba iseenesest.

Selles mõttes on iseloomulik tema lakooniline märkus, mille ta poetas ühte oma intervjuusse: "Muusika on mõeldud inimeste jaoks. Ma pole veel kuulnud, et hobune oskaks laulda!"

Mõnele ehk ei meeldi Armstrong lauljana, kuid see on maitse küsimus. Kui rääkida hääle absoluutsest ilust, siis jääb

Louis Armstrong oli muusik, kes läks ajaga kaasa, säilitades oma näo, ja elas üle kõik maitsete muutumisest tingitud vapustused, mis väiksema kaliibriga muusikutele tihti saatuslikuks on saanud.

Weilli "Kerjuseoperist" pärit laul "Mack The Knife" (eestikeelses tõlkes "Väitsa-Mackie") oli kuulunud küll paljude artistide repertuaari, kuid Louis Armstrongi karune variant jõudis 1956.a. Billboard-tabeli TOP20 hulka.

Pärast "Väitsa-Mackie" edu ei nähtud poptabelites Armstrongi nime enam tükk aega, kuid see ei tähendanud, et muusiku käsi oleks halvasti käinud. "Satchmo" oli üks maailma soosituim artistist, kelle kontserdid läksid alati täismajale. Ka tema plaadid osutusid heaks müügiartikliks. Põhjus võis peatuda selles, et pärast "Mack The Knife'i" ei plaadistanud Louis Armstrong enam seesuguseid lihtsakoelisi lööklaule, mis oleksid pääsenud poptabelisse. Muutuse sellesse olukorda tõi 1964. aasta, kui tema esitatud "Hello Dolly" tõusis nädalaks Billboardi tippu. Siinjuures on märkimisväärne, et just enne seda oli Billboardi valitsenud suveräänselt 14 nädalat jutti Briti ansambel The Beatles oma kolme singliga "I Want To Hold Your Hand", "She Loves You" ja "Can't Buy Me Love". Ja nüüd peksis selle kõigi aegade edukaima ja populaarseima bändi tabelitipust minema juba 1923. aastal oma esikplaadi salvestanud 63 aastane jazzmuusik!

Louis Armstrongi singlit müüdi nobedalt üle 2 miljoni

Armstrong vist alla ka provintsi-operetiteatrite mikroskoopilise häälega koomikutele. Iseasi on aga väljendus. Kahtlemata peegeldab Armstrongi laul tööruult ja ilustamata seda miljööd, millest kogu tema kunst on välja kasvanud. Ta tuli New Orleansi agulist koos sealse taustaga, pannes selle omas zanris kunstiliselt kõlama.

Kui 1968.a. linastus kinodes film "Good Morning, Vietnam!", tõusis neljaks nädalaks Briti tabeli tippu filmi tunnusmelodiaks olnud pala "What A Wonderful World". Pole vist liialdus, et Louis Armstrongi salvestatud "What A Wonderful World" on üks 20. sajandi kauneimaid laule üldse. Seda võib ikka ja jälle kuulata ükskõik millisest raadiojaamast üle kogu maailma. Kahju, et laulu esitajat pole juba ammu radiokuulajate seas, sest Louis Armstrong varises New Yorgis manalasse 6.07.1971. aastal. Guinnessi rekorditeraamatus on aga kirjas fakt: "Louis Armstrong – vanim poptabeli tippu pääsenud artist."

Hea lugeja! Kui sul on olemas mõni Armstrongi plaat, siis pane see plaadimasinasse ja kuula! Võid avastada üsna uue ja põneva maailma!

BIONICLE

PE^B₂ 1378 2008, 3

Phantoka

Valmista oma võim ja vägi ette -
Phantoka Toa Nuva ja Makuta
vennaskonna vaheline
lahing on algamas!
Kurjad nahkhiiresarnased
makutalased ründavad
Matoro küla elanikke,
kuni saabuvad Toa Nuvad
ja avastavad, et nende uus
soomusrüü võimaldab neil
lennata! Külaelanikud
kutsuvad Toa Nuvasid
Phantokadeks,
mis tähendab õhu vaimu.

**Osale
ja võida!**

**Kes on need, keda Matoro küla
elanikud kutsuvad Phantokadeks? Kas...**

Toa Mahrid Toa Nuvad Toa Barrakid

Nimi

Aadress

Vastus saada 5. aprilliks aadressil:
Hea Laps Harju 1, Tallinn 10146.